

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

KOMPARACE ČESKÉHO A SLOVINSKÉHO PŘEDSEDNICTVÍ
EU: PŘÍPRAVA, PRŮBĚH, VÝSLEDKY

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Ivo Petruš, Ph.D.

Autor práce: Iveta Srpová

Studijní obor: Francouzský jazyk pro evropský a mezinárodní obchod

Ročník: 3.

2010

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné databázi STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

České Budějovice 20. května 2010

P o d ě k o v á n í

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. et Mgr. Ivovi Petřů za odborné vedení při zpracovávání této práce.

Obsah:

Úvod	6
1 Rada Evropské unie	8
1.1 Administrace a řízení Rady EU	9
1.2 Rozhodování v Radě EU	12
2 Základní principy a funkce předsednictví	12
2.1 Vznik a vývoj předsednictví	15
2.1.1 Od ESUO po 80. léta	15
2.1.2 Od 90. let po současnost	16
3 Institucionální reformy	18
3.1 Změny týkající se předsednictví	18
3.2 Změny týkající se hlasování v Radě	19
3.3 Další významné změny	20
4 Komparace historického vývoje Slovinska a České Republiky	21
4.1 Od středověku po 1. světovou válku	21
4.2 Období komunismu	22
4.3 Rozpad Jugoslávie a ČSSR	22
4.4 Od 90. let po současnost	23
5 Předsednictví	24
5.1 Slovinské předsednictví v Radě EU	24
5.1.1 Přípravy	24
5.1.2 Priority slovinského předsednictví	25
5.1.2.1 Vztahy se Západním Balkánem	25
5.1.2.2 Ratifikace Lisabonské smlouvy a lisabonská strategie	26
5.1.2.3 Energetika a ochrana klimatu	26
5.1.2.4 Další události	27
5.1.2.5 Dokumenty přijaté během slovinského předsednictví	28
5.1.3 Náklady	29
5.2 České předsednictví v Radě EU	29
5.2.1 Přípravy	30

5.2.2 Priority českého předsednictví	30
5.2.2.1 Energetika	30
5.2.2.2 Ekonomika	31
5.2.2.3 Mezinárodní vztahy	33
5.2.2.4 Ratifikace Lisabonské smlouvy a lisabonská strategie	34
5.2.2.5 Dokumenty přijaté během předsednictví	34
5.2.3 Náklady	35
5.3 Komparace předsednictví	35
5.3.1 Společné rysy předsednictví	35
5.3.2 Rozdíly mezi předsednictvími	36
5.3.3 Závěrečná hodnocení předsednictví	37
Závěr	41
Resumé	43
Česko-francouzský glosář	46
Přílohy	49
Literatura	54

Úvod

Jako téma své bakalářské práce jsem si vybrala **Komparaci českého a slovinského předsednictví EU: příprava, průběh, výsledky**. Předsednictví Rady EU představuje v posledních letech atraktivní, zajímavé a aktuální téma, což se mi potvrdilo při hledání podkladů. Potřebné informace jsem čerpala z oficiálních zpráv EU (závěry zasedání Evropské rady apod.), článků v odborných časopisech či na internetu. Ucelený přehled o předsednictví poskytují samozřejmě i oficiální internetové stránky předsednictví a vzhledem k tomu, že uplynul již více než rok od začátku českého předsednictví, byly vydány i knižní publikace a různé brožury snažící se o první hodnocení předsednictví. Pro přehled o institucionálním uspořádání Rady EU a o jejím členění a řízení mi byla užitečná publikace R. Zbírala, stejně tak i podrobná monografie o předsednictví Rady EU P. Kanioka.

Cílem mé práce je jednak podat ucelený přehled o obou předsednictvích EU ve sledovaném období, ale především porovnání uplynulých předsednictví Slovinska a České Republiky. Obě země spojuje hned několik věcí, obě země vstoupily do Evropské unie v rámci velkého přistoupení 1. května 2004, jsou tedy stále relativně nově příchozími členy Evropské unie, dále je spojuje jazyk spadající do jedné jazykové skupiny, shodné či podobné rysy najdeme i v historii obou zemí a samozřejmě i hospodářská spolupráce mezi ČR a Slovinskem a společné obchodní aktivity jsou na dobré úrovni. Vzhledem k vyjmenovaným společným rysům obou zemí by se dalo předpokládat, že i uplynulá předsednictví se budou podobat. Česko i Slovinsko se řadí mezi menší státy, lze očekávat, že i výkon předsednictví bude mít společné znaky. Teoreticky jsou totiž předsednictví malých a středních států rozdílná od předsednictví těch velkých. Prvně zmiňovaná jsou vstřícná k potřebám a požadavkům EU, snaží se o konsensuální styl a nepoužívají předsednictví jako dalšího nástroje národní zahraniční politiky států, což bylo potvrzeno i v praxi.¹

¹ Kladně byla hodnocena předsednictví např. Lucemburska nebo Irska, jakožto zástupců menších zemí, naopak kritiku sklidilo francouzské předsednictví v roce 2000 za přílišné prosazování národních zájmů, jak jsem se dočetla z několika článků, např. Chalupová A.: Předsednictví malého státu- výhoda nebo překážka? Dostupné z <http://www.euractiv.cz/cr-v-evropske-unii/analyza/predsednictvi-maleho-statu-vyhoda-nebo-prekazka>

V první kapitole nejprve stručně vystihnu hlavní rysy jedné z nejdůležitějších institucí v rámci předsednictví, a to Rady Evropské unie, od historického vývoje, přes členění a řízení Rady až po rozhodovací proces v rámci Rady.

Druhá kapitola poskytne obecný popis předsednictví obsahující základní principy a funkce předsednictví. Dále samozřejmě zahrne i vznik tohoto institutu.

Třetí kapitola bude věnována institucionálním změnám, které nastaly po přijetí Lisabonské smlouvy. LS byla ratifikována až po výkonu obou předsednictví, ale obě země měly v rámci svých programových priorit předsednictví Lisabonskou smlouvu obsaženou, především se soustředily na její zdárné podepsání všemi členskými státy. České předsednictví vyjednávalo např. o zahrnutí tzv. irských záruk do smlouvy, na druhé straně byla Česká Republika kritizována za pozdržování podpisu smlouvy. Změny po Lisabonské smlouvě jsou četné, já se pro potřebu této práce zaměřím jen na ty hlavní a především na ty, co souvisí s tématem, čili s Radou EU a výkonem předsednictví.

Čtvrtá kapitola bude pojednávat o historii obou zemí. Jak jsem již výše zmínila, v historickém vývoji České Republiky a Slovinska nalezneme hned několik podobných rysů. Pracuji s myšlenkou, zda je nejen historická podobnost obou zemí nějak předurčující pro výkon předsednictví.

Poslední, pátá kapitola bude věnována meritům věci, a to předsednictví zemí v Radě EU, následně jejich komparaci. Během předsednictví se může přihodit mnoho neočekávaných událostí, což se prokázalo jak během slovinského, tak i českého půlročního vedení. Potom záleží na vedení země, jak efektivně dokáže tyto události řešit a ukázat, že je připravené nejen v rámci předem známého programu předsednictví. Vzhledem k argumentům uvedeným na začátku úvodu lze předpokládat, že se předsednictví České Republiky a Slovinska od sebe nebudou zásadně lišit.

1 Rada

Rada, někdy také nazývána Rada ministrů, je nepermanentní instituce zastávající zájmy členských států Evropské unie. Rada je součástí základního institucionálního trojúhelníku Společenství.² Radu, která je legislativním a výkonným orgánem Evropské unie, nelze zaměňovat s Evropskou radou jakožto politickým orgánem Evropské unie, ani s Radou Evropy³. Rada je hlavním rozhodovacím orgánem EU. Stejně jako Evropský parlament byla i Rada zřízena v 50. letech zakládajícími smlouvami. Po přijetí Lisabonské smlouvy se základní právní ustanovení týkající se Rady nachází především v čl. 9c. Rada funguje na třech základních principech, jimiž jsou odbornost, národní princip a princip politického mandátu. Rada je orgán, který lze charakterizovat jako současně nadnárodní i mezivládní. Jednací řád, praktické postupy a dokonce řešení sporů v Radě závisí na stupni solidarity a důvěry, které jsou v mezistátních vztazích výjimečné. Hlavními úkoly Rady jsou: koordinace hospodářské politiky členských států, rozhodovací pravomoci, pravomoc svěřit Evropské komisi provádění Radou přijatých a vydaných aktů.

Rada zastupuje členské státy a jejich zasedání se účastní jeden ministr z každé národní vlády EU. To, který ministr se účastní, závisí na projednávané agendě.

Rada společně s Evropským parlamentem a Evropskou komisí vytváří politiky a směrnice, nařízení, doporučení platná pro celou EU. V zásadě platí, že Komise je navrhuje a Parlament a Rada je schvalují. Komise a členské státy je potom provádějí a Komise je vymáhá. Rada má legislativní pravomoc, kterou v rámci řádného legislativního postupu sdílí s Evropským parlamentem. Rada a Evropský parlament také nesou stejnou odpovědnost za přijetí rozpočtu EU. Rada rovněž uzavírá mezinárodní dohody vyjednané Komisí.

Členské státy EU se každých šest měsíců střídají v předsednictví Rady.

² Fiala P., Pitrová M.: Evropská unie. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2003, s. 189.

³ Rada Evropy je mezivládní organizací založenou v roce 1949, v současnosti sdružuje téměř 50 evropských států, jejím hlavním cílem je podporovat ochranu lidských práv a rozvoj demokracie v Evropě.

1.1 Administrace a řízení Rady

Formálně existuje jedna Rada, avšak vzhledem k různým agendám, které projednává, existuje v jejím rámci několik formací. V historii jich bylo až 22. V červnu 2002 rozhodla Evropská rada na zasedání v Seville o ustanovení pouze 9 formací Rady. Lisabonská smlouva však rozdělila Radu pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy na dvě formace. V současnosti se tedy Rada schází v deseti různých složeních:⁴

- Rada pro všeobecné záležitosti (General Affairs Council, GAC) zajišťuje soudržnost práce v jednotlivých formacích Rady a ve spojení s předsedou Evropské rady a Komisí připravuje zasedání Evropské rady a zajišťuje její návaznost. Rada se zabývá otázkami, které postihují více než jednu z politik Unie, jako například jednání o rozšíření EU apod.
- Rada pro zahraniční věci (Foreign Affairs Council, FAC) má v kompetenci celou vnější činnost Unie, zejména společnou zahraniční a bezpečnostní politiku, společnou obchodní politiku, rozvojovou spolupráci a humanitární pomoc. Je jedinou formací Rady, pro kterou neplatí rotující předsednictví. Jejím předsedou je Vysoký představitel pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, který je jmenován na pětileté funkční období.
- Rada pro ekonomické a finanční záležitosti (Economic and Financial Affairs Council, ECOFIN) koordinuje hospodářské politiky, dohlíží na rozpočtovou politiku a veřejné finance členských států, euro, finanční trhy a kapitálové pohyby a hospodářské vztahy se třetími zeměmi.
- Rada pro justici a vnitřní věci (Justice and Home Affairs Council, JHA) se stará o vývoji a implementaci kooperace společných politik v tomto sektoru.
- Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdravotnictví a ochranu spotřebitele (Employment, Social Policy, Health and Consumer Affairs Council, EPSCO) v oblastech ochrany práv spotřebitele a ochrany pracovních podmínek přijímá legislativní akty, zatímco zaměstnanost a sociální ochrana spadá do kompetencí

⁴ <http://www.euroskop.cz/98/sekce/zakladni-informace/>

členských států, role Unie (a této Rady) se tak omezuje na výměnu a koordinaci zkušeností či přijetí doporučení.

- Rada pro konkurenceschopnost (Competitiveness Council) byla vytvořena v červnu 2002 sloučením Rady pro vnitřní trh, Rady pro průmysl a Rady pro výzkum. Má zajistit jednotný přístup ke zvyšování konkurenceschopnosti a růstu v Evropě.
- Rada pro dopravu, telekomunikace a energetiku (Transport, Telecommunications and Energy Council, TTE) byla vytvořena sloučením rad pro tyto tři oblasti v červnu 2002. Její funkce je hlavně koordinační. Mezi její schválené projekty patří např. systém transevropských sítí (TEN).
- Rada pro zemědělství a rybolov (Agriculture and Fisheries Council) má velmi široké pravomoci s ohledem na společnou zemědělskou a rybolovnou politiku, patří mezi nejdůležitější formace.
- Rada pro životní prostředí (Environment Council) usiluje o zajištění vysoké kvality životního prostředí a udržitelný rozvoj hospodářství. Jedná o postoji Unie k ochraně životního prostředí na mezinárodní úrovni.
- Rada pro vzdělávání, mládež a kulturu (Education, Youth and Culture Council, EYC) klade důraz na společné kulturní dědictví, ale zároveň plně respektuje zodpovědnost členských států za stanovení obsahu učiva a odborné přípravy a organizaci systému školství, stejně jako jejich národní a regionální kulturní diverzitu.

Podle aktuální potřeby mohou být svolány i jiné varianty Rady nebo několik jejích formací zároveň. Pokud se projednává agenda, která spadá pod více ministerstev, schází se tzv. JUMBO Rada.

Výše uvedené členění se také jinak nazývá horizontálním členěním Rady na ministerské úrovni, Rada se ovšem dělí i vertikálně, jednotlivé formace Rady tvoří pouze její nejvyšší stupeň.⁵ Dále jim napomáhají dva další stupně zastupující zájmy

⁵ Zbíral R.: Institucionální rámec EU: právně-politologický pohled. Praha: Linde, 2007, s. 65

členských států a generální sekretariát Rady poskytující administrativní podporu všem třem úrovním.

Druhým stupněm je Výbor stálých zástupců (Coreper)⁶. V rámci Smluv je COREPER poprvé zmíněn až v roce 1965 - ve Smlouvě o sloučení exekutiv tří společenství - a poté integrován do čl. 151 Smlouvy o založení Evropského společenství (ES). Coreper se skládá ze dvou částí, V Coreperu II zasedají vedoucí stálých zastoupení s hodností velvyslance, v Coreperu I jejich zástupci. Hlavní rolí COREPERu je koordinovat a připravovat činnost různých zasedání Rady a usilovat o dosažení shody v otázkách pro jednání tak, aby je mohla Rada přijmout. Kromě přípravné role má COREPER rovněž roli výkonnou. Rada jej pověřuje například přezkoumáváním a řešením konkrétních otázek. Na stejné úrovni jako Coreper působí Zvláštní výbor pro zemědělství. Šíře problematiky, kterou Unie řeší, si vyžádala i zřízení dalších poradních výborů, připravujících jednání Rady.⁷ Jedná se např. o Hospodářský a finanční výbor, Výbor pro zaměstnanost, Výbor pro sociální ochranu atd. V těchto výborech zasedají zástupci členských států, v některých výborech má své reprezentanty i Komise.

Nejnižším stupněm vnitřní organizace Rady je systém pracovních skupin. V současné době jich v rámci Rady působí kolem 150.

Generální sekretariát má tradiční administrativně-manažerskou funkci a stará se o všechny tři úrovně. Poskytuje jim administrativní a odborné zázemí, stále častěji se však zabývá i konkrétními politickými úkoly.⁸ Sekretariát je nezbytný pro kontinuitu práce Rady. Generálního tajemníka, který Generální sekretariát řídí, jmenuje Rada na základě hlasování kvalifikovanou většinou. Současným generálním tajemníkem Rady je Pierre de Boissieu. Generálnímu tajemníkovi napomáhá jeho náměstek, který odpovídá za řízení generálního sekretariátu. Generální sekretariát při své činnosti často úzce spolupracuje s předsednictvím.

⁶ francouzský akronym pro označení Výboru stálých zástupců - Comité des représentants permanents

⁷ Zbiral R.: Institucionální rámec EU: právně-politologický pohled. Praha: Linde, 2007, s. 66

⁸ Pitrová M., Kaniok P.: Česká politika v Evropské unii. Evropský integrační proces a zájmy České republiky. Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity (IIPS), 2006, s. 190.

1.2 Rozhodování v Radě

Rada pro svoji komplexnost patří k nejobtížněji uchopitelným institucím Unie.⁹ Je to dáno nejen jejím složením, ale i mnohými funkcemi, které vykonává. Proto neustále probíhají snahy o to, aby se činnost Rady stala více otevřenou a viditelnou.

Akty Rady mají podobu nařízení, směrnic, rozhodnutí, společných akcí, společných postojů, doporučení, stanovisek, závěrů, prohlášení, usnesení.

Rada v oblasti přijímání legislativy postupuje podle řádného legislativního postupu. Ve většině případů může EP rozhodnutí Rady EU vetovat. Lisabonská smlouva dále vymezuje souhlasné řízení, rozpočtové řízení a další procedury specifické pro určité sektory. Rada a Evropský parlament také nesou stejnou odpovědnost za přijetí rozpočtu EU. Rada rovněž uzavírá mezinárodní dohody vyjednané Komisí.

System hlasování při schvalování rozhodnutí v Radě je komplikovaný. Rada je usnášeníschopná, pokud je přítomna nadpoloviční většina osob s oprávněním hlasovat, při 27členné Unii je tedy kvórum 14 ministrů. V současné době existují tyto možnosti hlasování:

- prostá většina - k přijetí návrhu se Rada musí usnést většinou hlasů svých členů. Každý stát má jeden hlas. Používá se omezeně, většinou u procedurálních otázek.
- jednomyslnost – je tradicí v klasických mezinárodních organizacích a odpovídá zásadě mezinárodního práva veřejného o svrchované rovnosti států.¹⁰ Každá země má při hlasování jeden hlas, uplatňuje se zde systém veta. Aplikuje se u důležitých otázek, jakými jsou například změny Smluv, zahájení nové společné politiky nebo souhlas s přistoupením další země k Unii.

⁹ Zbiral R.: *Institucionální rámec EU: právně-politologický pohled*. Praha: Linde, 2007, s. 79

¹⁰ Tamtéž, s. 71

- kvalifikovaná většina - patří k nejvíce využívaným způsobům hlasování. Je projevem nadstátnosti ve fungování jinak mezivládně pojaté Rady, neboť členský stát může být přehlasován.¹¹

Niceská smlouva rozdělila mezi členské státy EU celkem 345 vážených hlasů na základě jejich velikosti, přičemž menší státy byly zvýhodněné, (viz tabulka č. 1). Rozhodnutí kvalifikovanou většinou je přijato, pokud jsou naplněny tři podmínky (systém trojí většiny).¹² Prvním kritériem je dosažení stanoveného počtu hlasů, tzn. 255 (73, 91 %). Dále u předpisů přijímaných na návrh Komise se pro musí vyjádřit nadpoloviční většina všech států, u ostatních dvoutřetinová. A konečně je možné také požádat o přezkoumání, zda kvalifikovanou většinu tvoří země mající v součtu více než 62 % celkové populace Evropské unie. Pokud státy s projednávaným návrhem nesouhlasí, mohou zabránit jeho přijetí, pokud vytvoří blokační menšinu. Musí jít o státy s alespoň 30 % hlasy. Pokud mají nesouhlasící státy 25 - 30 % hlasů, jedná Společenství, dokud jejich počet neklesne pod 25 % nebo dokud není akt schválen 75 % hlasů všech členů Rady.

S přijetím Lisabonské smlouvy se oblast hlasování Rady mění, (podrobněji viz kapitola 3). LS přináší větší transparentnost, neboť všechna jednání a rozhodnutí Rady v legislativní oblasti se budou zveřejňovat.

Předsedající země má při vyjednávání usilovat o dosažení všeobecně přijatelných kompromisů, což předpokládá zaujmutí neutrální pozice. V souvislosti s procesem rozšíření EU se role vyjednaváče čím dál více komplikuje. Předsednická země má při vyjednávání k dispozici různé nástroje, kterými může jeho průběh ovlivnit. Jedná se např. o přerušování jednání, časový nátlak, individuální rozhovory apod. Osobní a diplomatické schopnosti vyjednaváčů jsou však pro úspěšnost v této roli nejzásadnější.

¹¹ Zbiral R.: Institucionální rámec EU: právně-politologický pohled. Praha: Linde, 2007, s. 71

¹² Tamtéž, s. 73

2 Základní principy a funkce předsednictví

Předsednictví v Radě je jedním z nejdůležitějších nástrojů prosazování zájmů členských zemí EU a ovlivňování činnosti a chodu celé Evropské unie, je důležitým a náročným úkolem vyplývajícím z členství v EU. Náplň funkce předsednictví se v průběhu evropské integrace na základě reálných potřeb různými způsoby modifikovala a získávala na významu. V rámci primárního práva má předsednictví slabé teoretické vymezení svých principů, závazně je v základní legislativě EU zakotven jen rotační princip.¹³ Druhým důležitým principem, založeným na politické praxi předsednictví, je nestrannost mandátu.

Role předsedající země je nejen organizační, ale také zprostředkovatelská, politická a reprezentační. Stát se na půl roku předsednickou zemí EU znamená pro daný stát obrovskou prestiž, spojenou nejen s mnoha výsadami, ale také s mnoha povinnostmi. Jednotlivé členské země Evropské unie střídavě předsedají Radě. Funkční období předsednictví trvá šest měsíců. Pořadí, na jehož základě se země v předsednictví střídají, byl schválen Radou v lednu 2007. Při jeho stanovení bylo dbáno na střídání zemí podle jejich velikosti a geografické polohy (viz tabulka č. 3).

Předsednictví se řídí podle priorit. Ty si stanoví každá předsedající země a nejprve je představí Radě a Evropskému parlamentu. V souvislosti s formulováním priorit můžeme sledovat tři různé linie, které celý proces formují. Jedná se jednak o cíle, na jejichž splnění má předsednická země eminentní zájem, dále ze záležitostí vyplývajících z aktuální situace (neočekávané krize, živelné pohromy, ekonomické otřesy apod.) a pro zajištění kontinuity z agendy předchozích předsednictví. Pro tento účel je vytvořené trio¹⁴ – spolupráce tří členských států majících po sobě jdoucí předsednictví. Tyto tři členské země společně vytvoří osmnácti měsíční program předsednictví. Kromě toho každé předsednictví nadále prezentuje půlroční program. Vytyčením priorit předsednictví je stanoven program jednání Unie. V současnosti rozeznáváme čtveřici základních funkcí předsednictví¹⁵:

¹³ Kaniok P.: Předsednictví Rady EU: příběh půlstoletí. Brno: Mezinárodní politologický ústav, 2008, s. 38

¹⁴ Česká Republika tvoří trio společně s Francií a Švédskem

¹⁵ V odborné literatuře je však možné nalézt různé výčty funkcí předsednictví, např. Helen Wallace a George Edwards, Jonase Tallberg.

- reprezentace Rady EU,
- administrace a řízení práce Rady EU,
- vyjednávání,
- určování politických priorit.

Dá se říci, že tyto funkce jsou od předsednické země doslova vyžadovány. Administrace a řízení Rady je nejstarší funkcí předsednictví, rovněž má velký význam pro úspěšné vyjednávání v Radě a prosazování priorit. Reprezentační funkce je druhou nejstarší a nejpropracovanější funkcí. Předsedající země zastupuje v rámci vnitrounijních vztahů Radu, ve vnějších vztazích celou EU. Vyjednávací role předsednictví se vyvíjela postupně a není obsažena v žádném dokumentu primárního práva. Předsednictví má v rámci vyjednávání k dispozici formální i neformální nástroje. Vytyčování politických priorit pro práci Rady a svým způsobem celé EU je nejmladší funkcí předsednictví. Otázka politických priorit souvisí se schopností a možnostmi předsednictví vytyčit a prosadit daná témata.¹⁶ Kontroverzně chápána je národní funkce předsednictví, kterou je rozuměno, že předsednictví může posloužit jako prostor pro obhájení národních zájmů či národní pozice.¹⁷

2.1 Vznik a vývoj předsednictví

Z historického hlediska lze předsednictví řadit k institucím, které provázejí evropskou integraci od jejího počátku.¹⁸ Ve své historii prošlo předsednictví mnoha změnami až do té podoby, v jaké jej známe dnes.

2.1.1 Od ESUO po 80. léta

Již ve Smlouvě o Evropském společenství uhlí a oceli (ESUO) je zmiňováno v souvislosti se Zvláštní radou ministrů. V té době mělo předsednictví pouze tříměsíční

¹⁶ Pitrová M., Kaniok P.: Předsednictví: vrcholem rad v EU in Česká politika v Evropské Unii. Dostupné na http://www.euroskop.cz/gallery/6/1829-politologicky_ustav.pdf

¹⁷ Kaniok P.: Předsednictví Rady EU: příběh půlstoletí. Brno: Mezinárodní politologický ústav, 2008, s. 45

¹⁸ Kaniok P.: Předsednictví Rady EU: příběh půlstoletí. Brno: Mezinárodní politologický ústav, 2008, s. 16

mandát a jeho hlavní funkcí bylo symbolizovat rovnost členských zemí. Od září 1952 se země střídaly v abecedním pořadí, počínaje Německem.¹⁹ Přijetím Římských smluv byl mandát předsednictví zdvojnásoben na 6 měsíců a jeho jedinou povinností bylo svolávání Rady.

Výrazný rozvoj instituce předsednictví nastal v průběhu sedmdesátých let a byl důsledkem řady událostí.²⁰ Velkou roli v prohlubování reprezentativní funkce sehrálo rozšiřování členské základny, vznik Evropské politické spolupráce a vytvoření Evropské rady. Předsednictví se postupně stalo odpovědným za jednání EPS, stalo se mluvčím a reprezentantem Společenství ve vztahu k třetím zemím, byla mu uložena povinnost předložit svůj program Evropskému parlamentu a následně zhodnotit dosažené cíle, stalo se odpovědným za odeslání zprávy Evropskému parlamentu z každého zasedání Evropské rady. V osmdesátých letech došlo ke vzniku tzv. „trojky“²¹, tříčlenného týmu, složeného ze zástupců předešlého, současného a následujícího předsednictví²², jejímž cílem bylo zlepšení reprezentace Společenství navenek.

Přijetím Jednotného evropského aktu v roce 1986 byly uzákoněny úkoly týkající se EPS, přibyla spolupráce s Evropským parlamentem při schvalování legislativních návrhů. Velmi důležitým byl návrat k hlasování kvalifikovanou většinou, čímž byla role předsednictví jako vyjednavče posílena, ale zároveň se stala komplexnější.

2.1.2 Od 90. let po současnost

Mění se zahraničněpolitická situace v Evropě v devadesátých letech společně s ambicemi postkomunistických států přiblížit se politickým a ekonomickým systémům západoevropských zemí s výhledem na členství v Evropském společenství pro

¹⁹ Pořadí zemí se řídilo názvy ve francouzštině, proto bylo Německo (Allemagne) první v pořadí. Za ním následovaly Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko a Nizozemí.

²⁰ Kaniok P.: Předsednictví Rady EU: příběh půlstoletí. Brno: Mezinárodní politologický ústav, 2008, s. 20

²¹ Trojka byla založena na základě Zprávy o evropské politické spolupráci roku 1981.

²² Kaniok P.: Předsednictví Rady EU: příběh půlstoletí. Brno: Mezinárodní politologický ústav, 2008, s. 25

předsednictví znamenaly změnu jeho vnímání. Se zdůrazněním jeho iniciační funkce vzrostly i nároky na mediální prodejnost výsledků. Smlouvou o EU byla komunikační a mediační role předsednictví ještě více posílena i díky zavedení spolurozhodovací procedury.

Na začátku nového tisíciletí v souvislosti s předsednictvím lze sledovat snahy o jeho přesnější definici a jeho reformy. Předsednictví aktuálně představuje jednoho z hlavních institucionálních účastníků procesu vyjednávání v EU, poskytuje vize do budoucna a vede integrační proces. Od předsednictví se očekává, že poskytne nové kreativní návrhy a že umožní vyjednání kompromisů, které jsou přijatelné pro všechny členské státy. Převzít předsednické funkci samozřejmě obnáší i administrativní břemeno v podobě pořádání nesčetných schůzí, summitů, setkání.

3 Institucionální reformy²³

Prozatím poslední revize primárního práva, tzv. Lisabonská smlouva²⁴ přejmenovala dosavadní dva základní texty primárního práva na Smlouvu o Evropské unii (nezměněno) a Smlouvu o fungování Evropské unie (dříve Smlouva o Evropském společenství). Lisabonská smlouva ve vztahu k předsednictví fakticky přejímá podstatu tzv. evropské ústavy.²⁵

3.1 Změny týkající se předsednictví

Instituce předsednictví v Radě získala po vstupu v platnost Lisabonské smlouvy svoji novou podobu. Největší inovací je určitá obměna šestiměsíčního rotačního principu předsednictví. Předsednická země bude i nadále odpovědná za řízení vnitřního fungování Unie, ovšem navenek budou EU zastupovat nově jmenovaní představitelé. Jedná se o předsedu Evropské rady zvoleného jejími členy na období 30 měsíců s možností jednoho prodloužení. Předseda Evropské rady od předsednického státu převezme funkci organizace práce Evropské rady a reprezentace Unie navenek v záležitostech týkajících se společné zahraniční a bezpečnostní politiky, aniž jsou dotčeny pravomoci vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. Předsedou Evropské rady byl zvolen Herman van Rompuy.

Další významnou změnou, jak již bylo předesláno v předcházejícím odstavci, je zřízení funkce vysokého představitele pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. Vysoký představitel bude zároveň pověřeným zástupcem Rady pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku a místopředsedou Komise odpovědným za vnější

²³ Dle LS dostupné z <http://www.consilium.europa.eu/showPage.aspx?id=1317&lang=CS>

²⁴ Při vyjednávání LS se členské státy vrátily k metodě revidovat primární právo mezivládní konferencí. Mandát pro mezivládní konferenci vyjednalo Německo během svého předsednictví na jaře 2007, k samotnému podpisu LS pak došlo během portugalského předsednictví v prosinci 2007, v platnost vstoupila 1. prosince 2009.

²⁵ Kaniok P.: Předsednictví Rady EU: příběh půlstoletí. Brno: Mezinárodní politologický ústav, 2008, s. 37

vztahy. Ve své působnosti bude mít zahraniční politiku i společnou obrannou politiku a bude předsedat Radě pro zahraniční věci. Bude zastupovat EU na mezinárodní scéně, přičemž se bude opírat o Evropský útvar pro vnější činnost, složený z úředníků Rady, Komise a diplomatických služeb členských států. Vysokou představitelkou pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku se stala Catherine Ashtonová.

3.2 Změny týkající se hlasování v Radě

Podle Lisabonské smlouvy se způsob hlasování kvalifikovanou většinou v Radě ministrů od 1. listopadu 2014 změní. Kvalifikovanou většinou bude podle článku 9c představovat 55 procent členských států, které reprezentují alespoň 65 procent obyvatel EU. Tento nový způsob výpočtu kvalifikované většiny doplní mechanismus podobný tzv. kompromisu z Ioanniny²⁶, který umožní malé skupině členských států (téměř dosahující blokační menšiny) vyjádřit nesouhlas s rozhodnutím. V takovém případě bude Rada muset udělat maximum pro to, aby bylo v přiměřené době nalezeno řešení přijatelné pro obě strany. Do roku 2017 může kterákoli země požádat o hlasování systémem podle smlouvy z Nice.²⁷

Dále Lisabonská smlouva rozšiřuje počet oblastí, kde se rozhoduje kvalifikovanou většinou, a to o 68 nových oblastí. Princip jednomyslnosti zůstává zachován v citlivých oblastech, jako jsou daně, sociální zabezpečení, zahraniční politika, společná obrana, operativní policejní spolupráce, jazyková pravidla a otázka sídel institucí. V praxi to znamená, že vstupem Lisabonské smlouvy v platnost se hlasování kvalifikovanou většinou používá v řadě nových oblastí (například v oblasti přistěhovalectví a kultury).

²⁶ Tzv. ioanninský mechanismus byl domluven v roce 1994 při summitu v Ioannině. Ioanninský kompromis počítal s rozšířením o Norsko (to ale nakonec v roce 1995 do EU nevstoupilo), došlo k definování tzv. Ioanniny II a přepočtu hlasů. Sporná blokační menšina pro patnáctičlennou EU byla stanovena na 23-25 hlasů, zvýšená kvalifikovaná většina na 65 hlasů.

²⁷ Tento odklad byl vyžádán především ze strany Polska, které má v současném rozdělení hlasů téměř stejný počet jako Německo.

S uvedenými posuny souvisí i tzv. přechodová klauzule (passerelle), která umožňuje, aby Evropská rada (v případě článku 81 odstavec 3 Smlouvy o fungování EU nikoliv Evropská rada, ale Rada) se souhlasem Evropského parlamentu rozhodla jednomyslně, že v určité oblasti nebo v určitém případě, kde rozhoduje Rada jednomyslně, bude Rada napříště rozhodovat kvalifikovanou většinou nebo že v určité oblasti, kde jsou legislativní akty přijímány zvláštním legislativním postupem, bude napříště platit pro přijímání těchto aktů řádný legislativní postup. Národní parlamenty nicméně musí být o použití passerely informovány nejméně 6 měsíců před přijetím rozhodnutí a kterýkoliv z nich jej může vetovat (tzv. červená karta).

3.3 Další významné změny

Dle článku 9d od roku 2014 klesne počet členů Evropské komise na dvě třetiny počtu členských států. Státy se budou v právu navrhopvat komisaře rovnoprávně střídat. Navíc její předseda bude volen Evropským parlamentem na návrh šéfů vlád, kteří budou muset brát v potaz výsledky voleb do Evropského parlamentu.

Evropská unie měla složitou „trojpilřovou“ strukturu. Navíc Evropské společenství bylo subjektem mezinárodního práva, Evropská unie jako celek nikoli. Tento složitý systém je LS zjednodušen: pilře se sloučily a existuje jeden jediný subjekt, Evropská unie.

Článkem 6 dává Lisabonská smlouva právní závaznost Chartě základních práv občanů EU. Velká Británie, Polsko a Česká Republika²⁸ si vyjednaly výjimku, která omezuje působnost Charty na jejich území.

Lisabonská smlouva konsoliduje a posiluje Evropskou unii tak, jak ji utvořilo více než padesát let evropské integrace. Posiluje její akceschopnost, dává více legitimacy, viditelnosti a efektivity jejím institucím. Cenou za to je však oslabení ryze mezivládního přístupu a formální suverenity členských zemí.

²⁸ Výjimka ČR vstoupí v platnost až v roce 2011, coby součást předpokládané přístupové smlouvy s Chorvatskem.

4 Komparace historického vývoje České Republiky a Slovinska

Jak bylo řečeno již v úvodu, tato kapitola se zabývá společnými rysy v historickém vývoji obou zemí a zkoumá, zdali má nějaký předurčující význam pro výkon předsednictví Rady EU. Obě země jsou si blízké, tudíž lze předpokládat určitou podobnost, a to nejen v oblasti historie. Historická data jsem čerpala z http://cs.wikipedia.org/wiki/Dějiny_Slovinska, <http://www.historyofnations.net/europe/slovenia.html> a skript od Houskové H., Podlešáka J.: České a slovenské dějiny v letech 1900 až 1989.

4.1 Od středověku po 1. světovou válku

Již od raného středověku spojoval dnešní Českou republiku a Slovinsko podobný historický vývoj. Slovanské obyvatelstvo se spojilo se Sámovou říší, která měla své centrum v Čechách. Obě oblasti byly také vystaveny silnému kulturnímu a politickému vlivu z německých částí Evropy. V 13. století za Přemysla Otakara II. se podruhé potkávají Češi a Slovinci v rámci jednoho státního útvaru. Z historického hlediska však Čechy a Slovinci nejvíce spojuje dlouhá společná minulost v rámci habsburské monarchie. Národnostní nerovnost byla realitou habsburské monarchie, vládnoucími národy byli Rakušané a Maďaři. V druhé polovině 19. století docházelo jak na slovinské, tak české straně k nepokojům vyjadřujícím nespokojenost s dosavadním upořádáním. Před vypuknutím první světové války se vídeňský dvůr snažil zachránit národnostně rozdrobené Rakousko-Uhersko návrhem trializmu.²⁹ Za 1. světové války oba národy bojovaly v armádě Rakouska-Uherska, časté však bylo přeběhlictví k ruské armádě. Po skončení války a rozpadu monarchie vznikl nový státní útvar Království Slovinců, Chorvatů a Srbů, který měl v meziválečném období velmi úzké vztahy s tehdejší, také nově vzniklým, Československem.

²⁹ Svaz tří zemí - Rakouska, Uherska a státu rakouských Jihoslovanů.

4.2 Období komunismu

Dalším společným historickým znakem obou zemí bylo dlouhodobá nadvláda komunistické strany a podřízení Sovětskému svazu. V Jugoslávii proběhl nástup komunistické moci již roku 1945, o tři roky dříve než u nás. Následný vývoj událostí byl podobný. Počátek 50. let byl ve znamení znárodnění a politických čistek. Slovinsko se ale roku 1953 podařilo oprostít od sovětské nadvlády a poměry se zde uvolnily. Ke konci 60. let můžeme pozorovat obdobné tendence i v tehdejší ČSSR, známé jako Pražské jaro. Uvolňování poměrů bylo nicméně v obou zemích potlačeno a nastal proces stabilizace, opětovného upevnění komunistické moci.

4.3 Rozpad Jugoslávie a ČSSR

V 80. letech se pak soužití v rámci Jugoslávie stává čím dál tím méně fungujícím. V zemi začínají vznikat liberalizační proudy; objevují se sdružení, která jsou předzvěstí nových politických stran a občanských iniciativ. V roce 1990 se slovinská delegace naposledy zúčastňuje sjezdu Svazu komunistů Jugoslávie. V referendu o osamostatnění republiky se pro samostatnost vyjádřilo 88,5% obyvatel³⁰. 25. června 1991 schválil slovinský parlament Deklaraci o nezávislosti a ústavní zákon o samostatnosti a nezávislosti Republiky Slovinsko. O dva dny později vypukla Desetidenní válka, která skončila podpisem Brionské deklarace. Jugoslávskou federaci republika definitivně opustila po vypršení tříměsíčního moratoria 7. října 1991. V prosinci 1991 je nový stát uznán jako první Německem, na počátku roku 1992 pak dalšími státy.

Obdobná situace se odehrála i u nás. Sametová revoluce, zahájená 17. listopadu 1989, svrhla komunistický režim a umožnila obnovu demokracie a svobodného podnikání. Z názvu státu a obou republik bylo v roce 1990 vypuštěno slovo socialistický a Česká republika získala své vlastní státní symboly. Od roku 1990 začala být opožděně uváděna do praxe federalizace, která sice formálně platila již od roku 1969, ale prakticky byla do dosud do značné míry zmrazena. Mezi oběma složkami

³⁰ Z http://cs.wikipedia.org/wiki/Dějiny_Slovinska

federace, Českou republikou a Slovenskou republikou, však rychle narůstaly rozpory, které vedly k rychlému rozpadu společného státu. Československo zaniklo mírovou cestou k 31. prosinci 1992 a dosavadní národní republiky převzaly právní řád zanikající federace a rozdělily si její majetek a závazky. Jako subjekt mezinárodního práva vznikla Česká republika 1. ledna 1993.

4.4 Od 90. let po současnost

Slovinsko i Česká Republika se úspěšně zapojily do politických struktur demokratického Západu – v roce 1999 byla ČR přijata do NATO, Slovinsko o pět let později a 1. května 2004 vstoupily do Evropské unie. Od 1. ledna 2007 Slovinsko zavedlo společnou evropskou měnu euro. Česká republika euro zatím nepřijala. Slovinsko v první polovině roku 2008, jako první postkomunistická země, předsedalo Evropské unii, Česká republika přesně o rok později.

Jak bylo již řečeno v úvodu, obě země se dosti podobají. Česká Republika a Slovinsko jsou prvními z nových členských zemí, které předsedaly Radě EU. Těto prestižní role se ujaly v době, kdy slavily 20 let od pádu komunistické totality. Předsednictví tak lze symbolicky vnímat jako dovršení cesty, kterou obě země od té doby ušly. Komunistická nadvláda trávající víc než 40 let, dle mého názoru, země ve výkonu předsednictví nijak nepoznamenala, naopak. Již v roce 1988 byly navázány diplomatické vztahy mezi ČSSR a EU, Slovinsko v roce 1992 podalo žádost o členství v EU. Jak Slovinsko, tak Česká Republika jsou dávány jako příklady úspěšných nových členů. Jsou popisovány jako vzory úspěšné integrace do evropské unie. V rámci zemí, které přistoupily také v roce 2004, patří mezi ekonomicky úspěšnější. Kromě Evropské unie jsou obě země členy dalších mezinárodních organizací, např. NATO, MMF, WTO, CEI (Středoevropská iniciativa), jsou tzv. pozorovateli ve Frankofonii.

5 Předsednictví

Malé země, které drží předsednictví poprvé, mají v Bruselu dobrou pověst, obvykle věc nepodcení a jsou relativně úspěšné. Jak slovinské, tak české předsednictví se uskutečnilo během první poloviny roku, tzv. jarní předsednictví jsou delší než ty podzimní, evropské instituce mají totiž v srpnu prázdniny. Jarní předsednictví vždy obsahují ve svých programech tzv. lisabonskou agendu, které se v březnu věnuje každé setkání Evropské rady.

5.1 Slovinské předsednictví v Radě EU

Dnem 1. ledna 2008 se Slovinsko stalo první novou členskou zemí, která se ujala pomyslného kormidla Evropské unie. Vnitropolitická situace ve Slovinsku nebyla zrovna ideální, ale v předzvěsti předsednictví uzavřela většina parlamentních stran „Dohodu o neútočení“, aby se do předsednictví příliš nepromítaly vnitropolitické boje, které by tak mohly negativně ovlivnit chod EU. Slovinské předsednictví bylo prvním velkým testem připravenosti nových členských zemí na povinnosti, které z členství v EU vyplývají. Premiér Janša a jeho kolegové si této skutečnosti byli velmi dobře vědomi.

5.1.1 Přípravy

Slovinsko se intenzivně začalo na výkon předsednictví připravovat tři roky před jeho zahájením. Logo slovinského předsednictví bylo vybráno už na začátku roku 2006. Ze 13ti návrhů si Slovinci vybrali logo dubového listu od Roberta Kuhara. Dubový list reprezentuje solidní, vytrvalý a spolehlivý charakter Slovinců, dubové dřevo reprezentuje kvalitu. Logo je navíc kombinací 5 klasických elementů - ohně, země, vody, vzduchu a éteru, který představuje pátou součást hmoty, prázdno. Slovinci tím chtěli vyjádřit svobodu a duchovní hodnoty³¹ (viz příloha č. 1).

Mottem slovinského předsednictví byla slovní hříčka „Sinergija“. Synergie, tedy spolupráce v Evropě, se netýká pouze součinnosti členských států a evropských

³¹ http://www.eu2008.si/fr/The_Council_Presidency/Symbol/index.html

institucí. Neméně důležitá je rovněž i spolupráce mezi evropskými občany, všemi generacemi a kulturami, součinnost s dalšími aktéry EU, regionů a kontinentů celého světa. Slovinci svým mottem naznačují, že společnou prací dosáhneme lepších výsledků, než kdyby každá ze členských zemí pracovala individuálně.

5.1.2 Priority slovinského předsednictví³²

Slovinsko svou prací v mnohém navazovalo na předchozí předsednictví. Klíčovou prioritou pro tzv. trojku Německo, Portugalsko a Slovinsko se staly vzájemně propojené otázky evropské energetické politiky a hrozby globálního oteplování. Mezi další okruhy priorit převzatých od předcházejícího předsednictví patří Lisabonská strategie, vnější vztahy, budoucnost EU.

5.1.2.1 Vztahy se Západním Balkánem

Mezi prioritami slovinského předsednictví, vzhledem ke geografické blízkosti, byly vztahy se Západním Balkánem a budoucí rozšíření EU. Slovinsko tak chtělo potvrdit, že všechny země regionu se dříve či později mohou stát členy Evropské unie. Slovinské předsednictví si bylo vědomo, že kosovská otázka bude mít dopad na stabilitu v regionu, a proto chtělo vytvořit podmínky pro úspěšnou přítomnost EU v Kosovu po dosažení dohody o jeho statutu. Vztahy mezi Evropskou unií a jednotlivými zeměmi Západního Balkánu jsou založeny na dohodách o stabilizaci a přidružení, jež jsou součástí tzv. soluňské agendy přijaté z roku 2003. Doposud byly podepsány dohody s Chorvatskem, Makedonií, Albánií a Černou Horou. Slovinsko přišlo s novým impulsem, jehož cílem byl především rychlý podpis dohody o stabilizaci a přidružení se Srbskem, které by mělo upevnit vazbu s EU. V neposlední řadě se Slovinsko snažilo urychlit přístupová jednání s Chorvatskem, zahájit je s Makedonií a pokračovat v jednání s Tureckem. V rámci plnění této priority se slovinské předsednictví zúčastnilo otevření čtyř nových kapitol vyjednávání s Chorvatskem a dvou kapitol s Tureckem. Během předsednictví byly podepsány stabilizační asociační dohody se Srbskem a Bosnou a Hercegovinou. Významného pokroku bylo rovněž učiněno v některých

³² Priority a program slovinského předsednictví dostupný z http://www.eu2008.si/fr/The_Council_Presidency/Priorities_Programmes/index.html

oblastech regionální spolupráce a ekonomického rozvoje, byl zahájen dialog o uvolnění vízového režimu se zeměmi západního Balkánu, byla projednána možnost založení investičního fondu pro tyto země. Po vyhlášení nezávislosti Kosova se Slovinsko snažilo zajistit stabilitu v regionu přítomností mise EULEX a zvláštního zástupce EU v tomto regionu. Zahájena byla také pilotní partnerství v oblasti mobility s Moldavskou republikou a Kapverdami, a začalo se s přípravami jednání o stejných partnerstvích s Gruzii a Senegalem. Velký úspěch v rámci Evropské politiky sousedství (ENP), bylo zahájení iniciativy „černomořská synergie“ stanovující politické pokyny pro společné aktivity v regionu.³³

5.1.2.2 Ratifikace Lisabonské smlouvy a lisabonská strategie

Další prioritou slovinského předsednictví byla ratifikace Lisabonské smlouvy všemi členskými státy ještě před volbami do Evropského parlamentu v červnu 2009. Slovinsko chtělo jít ostatním zemím příkladem a ratifikovalo smlouvu hned v úvodní fázi svého předsednictví. Tento záměr byl však v červnu narušen irským referendem, které smlouvu odmítlo. Jarní summit Evropské rady se zabýval dalším implementačním cyklem Lisabonské strategie - zaměstnaností a růstem. V předstihu bylo oznámeno, že nelze očekávat jakékoliv radikální změny. Nové kolo strategie by se mělo zaměřit na posilování výzkumu a vývoje, podporu malých a středních podniků a vytváření flexibilních trhů práce. Dále byla věnována pozornost posílení sociální dimenze Lisabonské strategie. Důraz byl kladen na zlepšení situace mladých lidí a předsednictví rovněž přispělo k evropské debatě o demografických výzvách a opatření pro rovnost žen a mužů.

5.1.2.3 Energetika a ochrana klimatu

Dalším okruhem priorit byla energetika a klimatické změny, v rámci níž byl kromě dlouhodobých neměnných priorit představen energeticko-klimatický balíček. Slovinsko také začalo pracovat na společném stanovisku Unie, jež bude prosazovat při jednání o nahrazení Kjótského protokolu novou dohodou. EU by podle programu

³³ Výsledky slovinského předsednictví dostupné z http://www.eu2008.si/fr/News_and_Documents/download_docs/June/0630dosezki.pdf

předsednictví měla být hlavním iniciátorem ambicióznějšího řešení a ukázat svoji vůdčí roli v této otázce. Nadále je důležité pokračovat v úsilí o diverzifikaci energetických dodávek, zvýšení energetické účinnosti a úspor energie. Klíčovou roli zde hraje i využívání moderních technologií. Co se týká klimaticko-energetického balíčku, Evropská komise oznámila, že předsednictví dosáhlo všech svých cílů. Nejdůležitějším výsledkem předsednictví v oblasti energetiky, byla dohoda o třetím energetickém balíčku, který obsahuje např. návrh na liberalizaci vnitřního trhu s elektřinou a zemního plynu. Slovinské předsednictví navrhlo kompromis přijatelný pro všech 27 členských států a úspěšně tak dohody dosáhlo.

5.1.2.4 Další události

V neposlední řadě předsednictví podporovalo a propagovalo dialog mezi kulturami v rámci Evropského roku mezikulturního dialogu, který připadl na rok 2008. Jedním z nejviditelnějších projektů byla iniciativa s cílem vytvořit Evropsko-středozemní univerzitu se sídlem v přístavním městě Piran.

Během předsednictví proběhla čtyři vrcholná setkání, a to summity EU-Japonsko, EU-Latinská Amerika a Karibik, EU-USA, EU-Rusko. Tyto summity přispěly k posílení strategických vztahů a partnerství mezi EU a těmito zeměmi. Poskytly příležitost diskutovat o aktuálních globálních, regionálních, ekonomických, bezpečnostních otázkách. Slovinskému předsednictví se podařilo získat potvrzení mandátu pro jednání o nové dohodě mezi EU a Ruskem, která nahradí stávající dohodu partnerství a spolupráci (PCA). Kromě těchto summitů proběhla řada dalších setkání, např. s Afghanistanem, Ukrajinou, Kanadou, USA.

V březnu rovněž došlo k dokončení rozšíření schengenského prostoru o prostor vzdušných hranic. Mimo vytyčené priority bylo dosaženo pokroku v oblasti azylové a imigrační politiky a v boji proti terorismu a bylo rozhodnuto o tom, že Slovensko může od 1.1 2009 rozšířit členskou základnu eurozóny.

Bylo dosaženo pokroku v posílení vztahů se třetími zeměmi a v rozvoji strategie integrované správy hranic. Byl přijat dokument „Společná přistěhovalecká politika pro Evropu: zásady, opatření a nástroje“. Probíhala diskuse o vzájemné souvislosti mezi migrací, zaměstnaností a rozvojem.

Pokrok byl zaznamenán při provádění strategie Unie pro boj proti terorismu. Protiteroristický koordinátor doporučil Komisi, aby pokračovala v činnostech týkajících se předcházení radikalizaci a náboru teroristů, a to zejména prostřednictvím poskytování pomoci v oblasti vzdělávání, lidských práv, veřejné správy, právního státu a občanské společnosti. Zdůrazněna byla spolupráce v oblasti informačních technologií.

V oblasti posílení konkurenceschopnosti podniků, předsednictví zaměřilo svou pozornost na urychlení růstu malých a středních podniků a opatření na snížení administrativní zátěže.

Existence neočekávaných událostí, na které se předem nelze připravit, provází každé předsednictví, ani slovinské nebylo výjimkou. V březnu Evropská rada reagovala na nepokoje na finančních trzích. Tři rozsáhlé a podrobné plány byly aktualizovány v několika oblastech organizace a dohledu nad finančními trhy. Byl podepsán protokol o spolupráci za účelem zajištění finanční stability. V červnu Evropská rada reagovala na dopady inflace cen potravin. Hlavy států a vlád potvrdily, že tato situace vyžaduje rychlé reakce, jak v rámci EU, tak i celosvětově, včetně poskytování pomoci ohroženým skupinám obyvatel. Předsednictví bylo dále nuceno reagovat na události v Keni a Čadu, násilné protesty v Tibetu, zemětřesení v Číně a cyklón v Barmě.

5.1.2.5 Dokumenty přijaté během slovinského předsednictví³⁴

Slovinské předsednictví učinilo pokrok v procesu přijímání legislativních aktů týkajících se pracovního práva. Jedná se o směrnici o pracovní době a směrnici o pracovních podmínkách dočasných pracovníků, obě mají zásadní význam pro evropské pracovníky. V oblasti ochrany životního prostředí byly schváleny směrnice o odpadech, nařízení o rtuti a směrnice o začlenění letecké dopravy do evropského systému obchodování s povolenkami na emise CO₂. Společně s Evropským parlamentem byla přijata řada důležitých opatření, která přispívají k posílení vnitřního trhu: legislativní balíček týkající se volného pohybu zboží, rozhodnutí o družicových pohyblivých službách, směrnice o poštovních službách a směrnici o smlouvách o spotřebitelském

³⁴ Dostupné z

http://www.eu2008.si/fr/News_and_Documents/Press_Releases/June/0630SVEZdosezki.html

úvěru. Po intenzivních jednáních bylo dosaženo politické dohody o přeměně Europolu na evropskou policejní agenturu EU. V oblasti spravedlnosti bylo dokončeno jednání s Evropským parlamentem o směrnici o mediaci v občanských a obchodních věcech³⁵. Přijetí příslušných rozhodnutí ke zmírnění dopadů rakoviny je rovněž důležitým příspěvkem slovinského předsednictví. Stejně tak reforma vinařství a zvýšení kvót na produkci mléka v EU v oblasti zemědělství. Slovinské předsednictví zanechalo svou stopu i v oblasti znalostí a inovací získaly nový impuls se zavedením tzv. páté svobody - volný pohyb poznatků. Evropský institut pro inovace a technologie, který bude sídlit v Budapešti, se bude významným způsobem podílet na spolupráci v této oblasti. Dohoda o provádění evropské družicové navigace (Galileo) rovněž přispěla k technologickému rozvoji v EU.

5.1.3 Náklady

Celkem Slovinsko za předsednictví v Radě EU utratilo 62.374.158 euro (v přepočtu zhruba 1, 56 miliardy korun českých).³⁶

5. 2 České předsednictví v Radě EU

Česká republika zahájila své předsednictví v Radě EU 1. ledna 2009. České předsednictví bylo od začátku poznamenáno konáním voleb do EP a koncem volebního období současné Komise. Česká Republika se ujímala předsednictví v okamžiku, kdy Evropská unie čelila první vlně dopadů globální finanční krize. Předsednictví muselo řešit i neočekávané události, jako byl válečný konflikt v Gaze nebo rusko-ukrajinský spor o dodávkách plynu. V dubnu se taktéž předsednictví zkomplikovalo vinou domácí politiky, protože byla svržena vláda premiéra Mirka Topolánka. V závěru předsednictví se tedy představil nový premiér Jan Fischer, který dokončil předsednictví.

³⁵ Mediací (fr. médiation) se rozumí formální řízení, ve kterém dvě nebo více stran sporu samy dobrovolně usilují o dosažení dohody o vyřešení sporu za pomoci mediátora.

³⁶ http://www.eu2008.si/fr/News_and_Documents/Press_Releases/June/0630UKOMstevilkePEU.html

5.2.1 Přípravy

Příprava na výkon předsednictví začala přibližně v roce 2006. V červenci 2007 byla vyhlášena veřejná soutěž na návrh loga. Vítězné logo odráží motto českého předsednictví Radě EU „Evropa bez bariér“, i samotné motto Evropské unie „Jednotná v rozmanitosti.“³⁷ Tvoří ho barevné kódy jednotlivých států rozložené na mapě Unie (viz příloha č. 2).

Motto českého předsednictví znělo „Evropa bez bariér“. ČR tím chtěla vyvrátit, že v EU bývá vnímána jako uzavřené společenství a i české priority měly podobný záměr.

5.2.2 Priority českého předsednictví³⁸

Česká republika se při vytváření témat svého předsednictví vydala cestou ostatních malých a středních států, z hlediska ostatních členů EU jsou nekonfliktní a vychází z dlouhodobých cílů a potřeb integračního procesu. Hlavní priority českého předsednictví se shrnují zkratkou „3E“, jež symbolizují energetiku, ekonomiku a Evropu a svět neboli EU v mezinárodních vztazích. Okolnosti ukázaly, že šlo o témata zcela aktuální a potřebná, a to nejen během první polovinu roku 2009. Česká republika se v rámci půlročního vedení EU prosazovala, aby „Evropa bez bariér“ zůstala společnou hodnotou a cílem celé EU. České předsednictví také pokračovalo ve zděděné agendě. Usilovalo tedy stejně jako Francie o úspory energie, zdůrazňovalo nutnost vytvořit společnou energetickou politiku, protože je to strategická oblast a jednotný postoj je nezbytný pro efektivní jednání s významnými partnery.

5.2.2.1 Energetika

V oblasti energetiky bylo pro české předsednictví důležité nalezení rovnováhy mezi nároky životního prostředí a udržení evropské konkurenceschopnosti a bezpečnosti. Klíčová byla debata o diverzifikaci zdrojů a o nových sítích. Pro budoucnost a bezpečnost Evropské unie je potřebné, aby měla společnou energetickou

³⁷ Vše, co jste chtěli vědět o českém předsednictví. Praha, Úřad vlády ČR, 2009

³⁸ Priority a dosažené výsledky během českého předsednictví dostupné z <http://www.eu2009.cz/scripts/file.php?id=61212&down=yes>

politiku a vystupovala v jednáních o dodávkách energetických surovin jednotně. Rusko-ukrajinský spor o ceně plynu a tranzitních poplatcích zblízka ukázal závislost hned několika členských zemí a potřebu energetické soběstačnosti. České předsednictví proto uspořádalo v Praze 8. května 2009 summit Jižní koridor – Nová hedvábná stezka. Cílem bylo dát politický impuls k realizaci již učiněných rozhodnutí v rámci EU za účelem diversifikace zdrojů energetických surovin. Význam summitu podtrhuje skutečnost, že se jednalo o vůbec historicky první setkání tohoto druhu. Základním výstupem ze summitu je Pražská deklarace mezi EU a Azerbajdžánem, Gruzii, Tureckem a Egyptem, která se má stát základem pro intenzivnější spolupráci mezi regiony i mezi jednotlivými státy. Zástupci Kazachstánu, Turkmenistánu a Uzbekistánu vyjádřili projektu podporu a souhlasili se jmenovitým zařazením svých zemí do deklarace.

Nezbytným nástrojem pro zvýšení energetické bezpečnosti v Evropě je integrovaný a plně liberalizovaný vnitřní trh. České předsednictví dokončilo diskusi o prioritách Druhého strategického energetického přezkumu, který se zaměřuje právě na energetickou bezpečnost, vnější vztahy a rozvoj infrastruktury.

Během českého předsednictví bylo vedeno mnoho mezinárodních jednání zaměřených na zvýšení ochrany klimatu. Účelem těchto jednání bylo i přes složitou ekonomickou situaci zachovat pozici EU jako světového lídra v této oblasti. Předsednictví se dále participovalo i na přípravě společného stanoviska EU pro konferenci o klimatu v Kodani v prosinci 2009.

5.2.2.2 *Ekonomika*

V reakci na výrazné zpomalení unijních ekonomik bylo nutné skloubit krátkodobě orientované politiky ke zmírnění dopadů krize a střednědobou agendu strukturálních politik realizovaných pro podporu růstu a zaměstnanosti.³⁹ Tuto výzvu se ČR podařilo v rámci možností zvládnout. Během českého předsednictví bylo dosaženo zásadní shody týkající se společného a koordinovaného postupu proti dopadům krize a jednoznačného odmítnutí protekcionismu jako prostředku boje s hospodářským

³⁹ Abrahám J., Zemanová Š.: Politické aspekty prosazování ekonomických priorit českého předsednictví v Radě EU. Vysoká škola ekonomická v Praze, 2009, s. 11

poklesem. Bylo opakovaně zdůrazněno, že veškerá opatření na podporu ekonomik členských států nesmí způsobit narušení jednotného trhu a nesmí být na úkor ostatních členských zemí.

Mezi základní témata předsednictví patřila i dlouhodobá udržitelnost a kvalita veřejných financí. Ministři financí se shodli, že probíhající krize ještě umocňuje potřebu řešit dopady stárnutí evropské populace na výkon hospodářství a veřejné finance zemí EU. Rada se zavázala k dalším důchodovým a zdravotním reformám a k obezřetné fiskální politice.

Předsednictví pokročilo i v oblasti zjednodušování Společné zemědělské politiky. Nejpodstatnějším výsledkem je, že Rada uznala simplifikaci SZP jako trvalou prioritu a také se zavázala snížit administrativní zátěž o 25 % do roku 2012. Jedná se o důležitý kompromis se záměrem dosáhnout praktických přínosů pro zemědělce a národní administrativy při provádění SZP. V rámci ministerské konference „Posilování konkurenceschopnosti EU – potenciál migrantů na trhu práce“ proběhla výměna zkušeností a názorů na zaměstnávání zahraničních pracovníků, vliv a způsob podpory začleňování těchto pracovníků na pracovní trh a odstraňování překážek. Migrace má totiž v rámci zvyšování konkurenceschopnosti EU zásadní význam. V květnu české předsednictví v reakci na probíhající ekonomickou krizi uspořádalo Summit zaměstnanosti, za účasti představitelů sociální trojky, Komise a Evropských sociálních partnerů. Smyslem summitu bylo projednat vývoj na trhu práce a stanovit možná opatření k řešení dopadů krize na zaměstnanost. Hlavní závěry summitu pak Komise uvedla ve sdělení „Společný závazek pro zaměstnanost“.

Účinná opatření byla přijata i v bankovním sektoru. Členské státy cestou záruk poskytly bankám potenciální podporu ve výši přesahující 30 % HDP EU, což výrazně přispělo ke stabilizaci finančního trhu a udržení toku úvěrů. Strategickou byla dohoda o příspěvku členských států EU k navýšení zdrojů Mezinárodního měnového fondu formou půjčky až do výše 75 miliard eur.

Do ekonomické oblasti se zařadí i snahy o volný pohyb osob. Prioritou českého předsednictví bylo zdůraznění všech základních svobod vnitřního trhu a usilování o odstranění všech současných bariér pro pohyb zboží, osob i kapitálu. 1. května 2009 většina starých členských států zrušila svá omezení vůči deseti novým členským zemím.

Zbývající přechodná opatření pro volný pohyb pracovníků odmítlo zrušit Německo a Rakousko. Odmítnutí ze strany Německa a Rakouska pro ČR citlivým tématem, neboť se jedná o sousedící státy.

5.2.2.3 Mezinárodní vztahy

Evropou bez bariér se české předsednictví inspirovalo i v mezinárodních vztazích. Představuje úsilí pokračovat v integraci Západního Balkánu a spolupráci s NATO. Od kvalitních vztahů se odvíjí schopnost bojovat proti terorismu a šíření jaderných a jiných zbraní. V oblasti transatlantických vztahů byly úspěšně navázány kontakty s novou americkou administrativou. Dne 5. dubna 2009 proběhl v Praze neformální summit EU – USA. Hlavními tématy jednání neformálního summitu byla ekonomika a hospodářské krize, energetika, klimatické změny a dále bezpečnostní otázky související s vývojem v Afghánistánu, Pákistánu a Iránu. V oblasti transatlantických vztahů české předsednictví pokračovalo v intenzivní spolupráci s Kanadou, která byla završena oficiálním zahájením vyjednávání komplexní dohody o ekonomickém partnerství na květnovém summitu EU-Kanada v Praze. Obě schůzky potvrdily shodu v názorech a oboustranný zájem na úzké spolupráci.

České předsednictví se zaměřilo na pokračování v přístupových jednáních s Chorvatskem. Navzdory pozastaveným přístupovým rozhovorům bylo dosaženo pokroku v procesu vízového uvolnění se zeměmi regionu, v oblasti regionální spolupráce a v otázce studentské mobility. Dále ČR zprostředkovala předání přihlášky Černé Hory k posouzení Komisi. Přijala také přihlášku ke členství v EU ze strany Albánie. Za českého předsednictví také pokračovala jednání s Tureckem, které patří mezi strategické spojence EU. Významným cílem bylo také východní partnerství. Samotný začátek předsednictví byl poznamenán ozbrojeným konfliktem v pásmu Gazy, který propukl na konci prosince 2008. Předsednictví neprodleně zahájilo jménem EU jednání s cílem zprostředkovat co nejrychlejší uzavření příměří. Úsilí vynaložené předsednictvím výrazně přispělo k uvolnění humanitárních koridorů a k následnému svolání dárcovské konference na podporu palestinské ekonomiky začátkem března v Sharm-el-Sheikhu včetně setkání Blízkovýchodního kvartetu. České předsednictví investovalo mnoho energie a politického kapitálu do projektu Východního partnerství. Vrcholní představitelé Evropské unie a šesti partnerských států – Arménie,

Azerbajdžánu, Běloruska, Gruzie, Moldavska a Ukrajiny – oficiálně zahájili tento projekt společnou deklarací na summitu v květnu v Praze. V květnu se konal summit EU-Rusko. Debata se týkala zejména důsledků krize v Gruzii ze srpna 2008 a lednové krize v dodávkách plynu z Ruska do EU. Během českého předsednictví proběhla řada dalších summitů, např. s Čínou, Japonskem, Korejskou Republikou, Afghánistánem, Pákistánem, s regionálními uskupeními Latinské Ameriky, pokračoval politický dialog s Kubou a se zeměmi Afriky. V oblasti mezinárodní spolupráce se předsednictví také intenzivně zabývalo přípravou společné pozice EU na summit G20 v Londýně, kde Česká republika jako předsednická země zastupovala Evropskou unii.

5.2.2.4 Ratifikace Lisabonské smlouvy a lisabonská strategie

V neposlední řadě významným posláním českého předsednictví bylo přispět k zajištění budoucího stabilního institucionálního rámce pro rozšiřující se Unii. V tomto směru odvedlo předsednictví velký kus práce při řešení otázky dokončení ratifikace Lisabonské smlouvy. Schválením tzv. irských záruk na červnové Evropské radě 2009 byla otevřena cesta k opakování referenda v Irsku, čímž bylo umožněno dokončení její ratifikace ve všech 27 členských státech. České předsednictví rovněž přistoupilo k zahájení procesu jmenování Komise pro následující funkční období 2009–2014. Na červnové Evropské radě pod vedením premiéra J. Fischera se podařilo dosáhnout politické shody na J. M. Barrosovi jako kandidátovi na předsedu příští Komise.

Ani budoucnost Lisabonské strategie po roce 2010 nebyla opomenuta v rámci aktivit českého předsednictví. Byla hlavní náplní setkání Národních lisabonských koordinátorů i Konference k Lisabonské strategii, na obou akcích však panovala shoda v tom, že další jednání o této agendě proběhnou až v rámci švédského a následujících předsednictví.

5.2.2.5 Dokumenty přijaté během předsednictví⁴⁰

České předsednictví také přispělo k přijetí řady nařízení a směrnic, jako např. směrnice Solventnost II, která zavádí nový režim solventnosti pro oblast pojišťovnictví, směrnice o snížených sazbách DPH na místně poskytované služby s vysokým podílem

⁴⁰ Dostupné z <http://www.eu2009.cz/scripts/file.php?id=56341&down=yes>

lidské práce, směrnice, kterou se stanoví rámec Společenství pro jadernou bezpečnost jaderných zařízení, směrnice o sankcích proti zaměstnavatelům nelegálních přistěhovalců, nařízení o látkách poškozujících ozonovou vrstvu, nařízení o koordinaci sociálního zabezpečení migrujících osob a další.

5.2.3 Náklady

Celkem náklady Česka na předsednictví EU činily 3,43 miliardy korun, původně bylo vyčleněno 1,9 miliardy korun.⁴¹ Vyšší náklady nejspíš souvisí s větším množstvím akcí, summitů apod., které bylo třeba zorganizovat vzhledem k neočekávaným událostem, které nastaly během předsednictví.

5.3 Komparace předsednictví

Z hlediska očekávání, jež jsou nakládána na malé a nové země, tedy zvládnutí logistiky a negociace, bylo slovinské i české předsednictví úspěšné.

5.3.1 Společné rysy předsednictví

Obě země začaly s intenzivní přípravou zhruba tři roky před zahájením předsednictví. Začaly se vzděláváním úředníků, posilovaly státní správu, vyčlenily finanční prostředky na zajištění chodu předsednictví, vybraly si svá loga a motta, zahájily kampaně o blížícím se předsednictví a v neposlední řadě si samozřejmě stanovily priority, kterými se budou v průběhu předsednictví zabývat. Při stanovování svých priorit si nekladly přehnané cíle, vydaly se cestou nekonfliktních témat představující dlouhodobé cíle s prospěchem pro celou EU. Nesnažily se o prosazování národních zájmů, ale o vzájemnou shodu.

Při rozboru priorit obou zemí narazíme na několik společných témat či alespoň podobných rysů, kde Slovinsko a Česká Republika zastávají obdobný postoj. Výkon obou předsednictví zasáhla, více či méně, hospodářská krize, během slovinského předsednictví se projevovaly první otřesy na finančních trzích, během českého byla

⁴¹ Náklady Česka na předsednictví EU činily 3, 43 miliardy korun. E15, 2010. Dostupné z <http://www.e15.cz/domaci/politika/naklady-ceska-na-predsednictvi-eu-cinily-3-43-miliardy-korun>

krize již v plném proudu. Obě předsedající země ihned reagovaly např. přijetím různých opatření a společných postupů. Mezi základní témata obou předsednictví patřila energetika. Slovinsko se snažilo dosáhnout vzájemné shody ohledně třetího energetického balíčku, Česku se pak podařilo dosáhnout kompromisů přijatelných pro všechny členské státy. Stejně tak i v oblasti klimatu a životního prostředí se obě předsednictví především zaměřila na plánový summit v Kodani, pro který byl stanoven společný postoj EU. Vztahy nejen mezi EU a světem, ale i mezi jednotlivými členy, byly obsaženy ve slovinském i českém mottu.

Vztahy se Západním Balkánem byly další slovinskou prioritou, ČR pak pokračovala v započatých jednáních. Obě země se snažilo o vylepšení vzájemných vztahů, vyřešení neklidné situace a tak posílit působení EU v této oblasti.

Dalším společným záměrem bylo dokončení ratifikace Lisabonské smlouvy, ani jednomu předsednictví se to nepodařilo v jeho průběhu, nicméně obě předsednictví svým úsilím výrazně přispěla k její pozdější ratifikaci všemi členskými státy.

Obě země se v průběhu výkonu předsednictví musely potýkat s neočekávanými událostmi. Slovinsko i Česko bylo schopno rychlých a adekvátních řešení.

5.3.2 Rozdíly mezi předsednictvími

Celkové náklady vynaložené na předsednictví se notně lišily, ČR utratila téměř jednou více než Slovinsko.

Největším handicapem českého předsednictví bylo vyslovení nedůvěry vládě M. Topolánka na počátku druhé poloviny předsednictví. Pád vlády poškodil prestiž České republiky v Evropské unii. Stejně tak i euroskeptickým názorům Václava Klause a výtvarnému dílu Entropa se ve světě dostalo rezervovaného přijetí. Slovinsko se však přes rozpory v politické oblasti dokázalo přenést a své předsednictví nenarušovalo politickou nestabilitou. Bez ohledu na stranickou příslušnost si slovinští politici představitelé uvědomili potřebu dalšího posilování evropské spolupráce.

Určitou rozdílnost skýtají i loga jednotlivých předsednictví. Slovinci do svého loga promítli i národní symboly, nejvyšší horu Triglav a jejich řeky a moře. Česká Republika je v rámci svého loga postavena na stejnou úroveň jako ostatní státy.

5.3.3 Závěrečná hodnocení předsednictví

Obecně je slovinské předsednictví hodnoceno velmi dobře. Ti, kteří vidí Slovince kritičtěji, upozorňují, že slovinské předsednictví bylo poměrně nevýrazné. Dle průběhu předsednictví a naplnění priorit si myslím, že Slovinsko svou předsednickou roli zvládlo. Česká velvyslankyně při Evropské unii Milena Vicenová prohlásila, že si Slovinci vedli lépe, než se čekalo, a dodala: "Kdyby to naše předsednictví bylo takové jako to slovinské, tak budu spokojená."

České předsednictví je celkově hodnoceno jako velmi dobré. Ukázalo se, že dokážeme dosáhnout výsledků větších, než odpovídá naší velikosti. Jeho jedinou výraznou chybou byl březnový pád vlády, který ovšem spíše než na předsednictví upozornil na nevyzrálou českou politiku.⁴² Ministr pro evropské záležitosti Štefan Füle uvedl, že české předsednictví předalo Švédsku tři nedodělky: nepodařilo se dotáhnout volbu předsedy Evropské komise, rozšíření unie o Chorvatsko a také posilování vztahů s novou americkou administrativou. Zároveň ale zdůraznil, že Praha pro uzavření uvedených témat udělala maximum a nedodělky nejsou výsledkem nedostatku českého úsilí. Náměstkyně švédské ministryně pro evropské záležitosti Maria Aseniusová poděkovala ČR za "vynikající práci", kterou odvedla, bez ohledu na to, že politická situace nebyla stabilní.

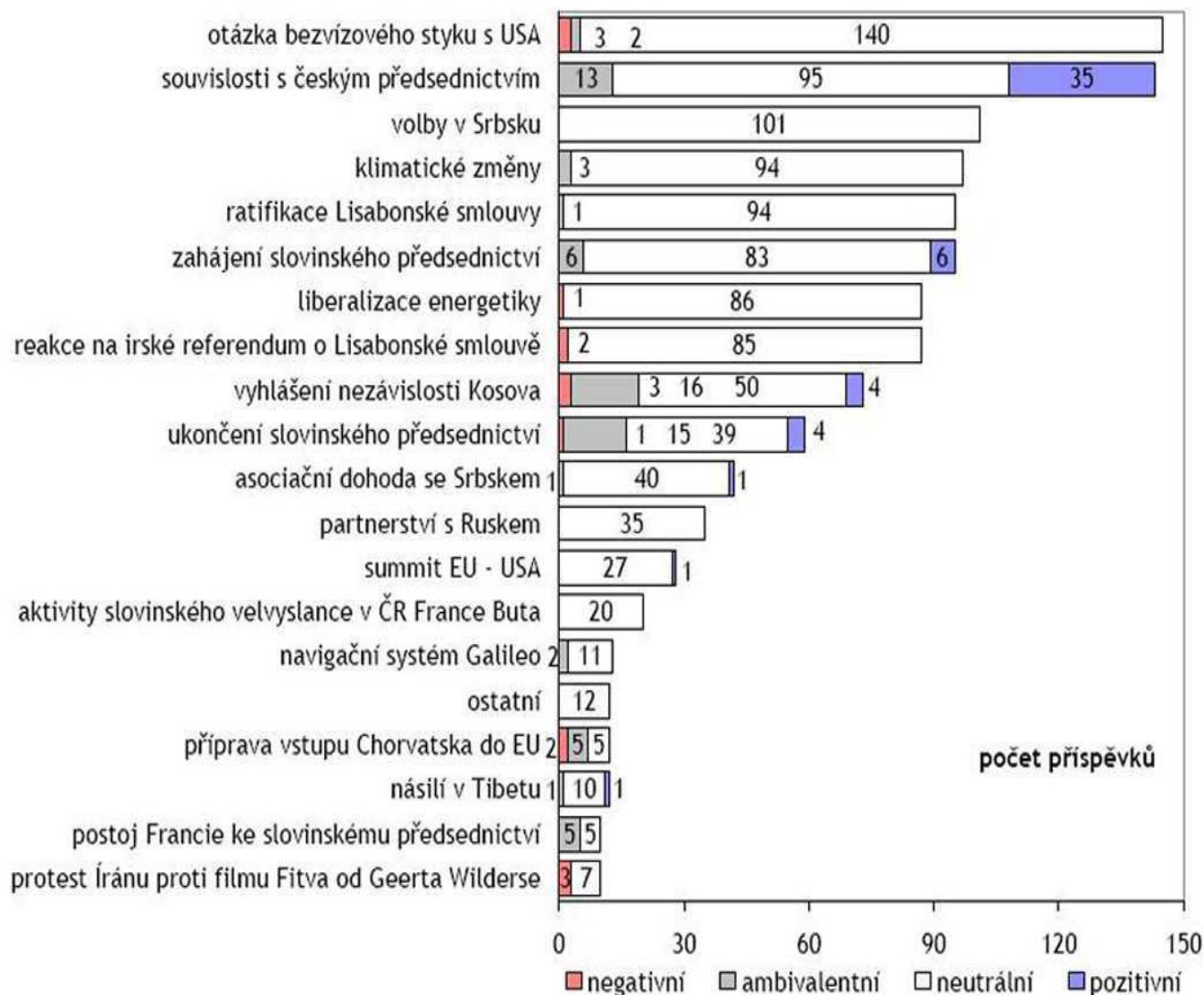
I když je poměrně těžké obstát v konkurenci silných států, jako je Německo nebo Francie, obě předsednictví se snažila splnit vytyčené cíle, nezanechala za sebou výrazné nedodělky. Proto si myslím, že předsedající země ve svých rolích obstály a v určitých oblastech mohou být příkladem pro země, které předsednictví v Radě EU teprve čeká. A v neposlední řadě získaly velmi cennou zkušenost v oblasti administrace, řízení a mezinárodních vztahů.

Jak jsem již naznačila v úvodu, a v průběhu práce se mi potvrdilo, že slovinské a české předsednictví mají více společných než odlišných bodů.

⁴² Brunclík M., Klíč Z.: Z periferie do centra Evropy; 20 let vývoje vztahu ČR k EU. Praha, CEVRO Institut, 2009, s. 151

Jako zajímavost při porovnávání obou předsednictví uvádím mediální obrazy předsednictví v českých médiích⁴³, podobná studie v těch slovinských se mi, bohužel, najít nepodařila.

Graf č. 1 představuje nejdůležitější témata a kauzy spjaté se slovinským předsednictvím.⁴⁴

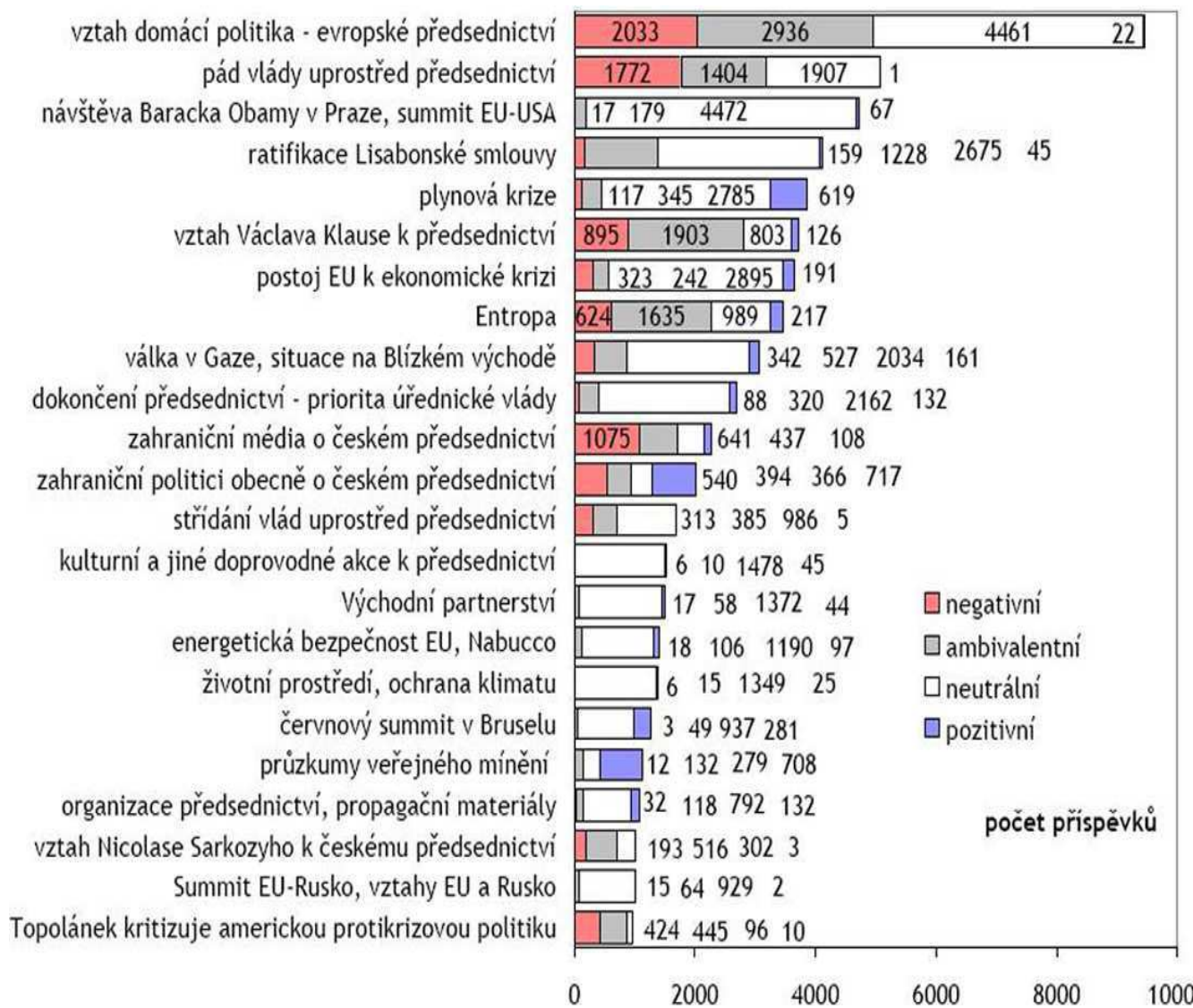

⁴³ Grafy převzaty z analýzy předsednictví společnosti Newton Media, dostupné na www.euroskop.cz/gallery/52/15770-15439_analyza_predsednictvi_eu.pdf

⁴⁴ Poslední téma grafu obsahuje chybu, film se nejmenuje Fitva, nýbrž Fitna.

Slovincké pŕedsednictvŕ bylo v ŕeskŕch mŕdiŕch nejŕastŕji zmiŕovŕno ve spojitosti s otŕzkou bezvŕzovŕho styku s USA a v souvislosti s ŕeskŕm pŕedsednictvŕm. Srovnŕvŕnŕnŕ slovinckŕho a ŕeskŕho pŕedsednictvŕ vyznŕlo pro Slovince v celku lichotivŕ. Otŕzka neztŕvislosti Kosova byla v podŕnŕnŕ ŕeskŕch mŕdiŕ nejkontroverznŕjŕm aspektem slovinckŕho pŕedsednictvŕ. Pozitivnŕch pŕŕspŕvku bylo poskrovnu, z konkrŕtnŕch ŕspŕchŕ byly zmiŕovŕny vŕcemŕnŕ pouze pokroky v integraci postjugoslŕvskŕch zemŕ. Pŕi celkovŕm zhodnocenŕ slovinckŕho pŕedsednictvŕ panovala shoda na tom, ŕe ŕlo o pŕedsednictvŕ nenŕpadnŕe ŕi nevŕraznŕe.

Graf ŕ. 2 pŕedstavuje nejdŕleŕitŕjŕ tŕmata a kauzy tŕkajŕcŕ se ŕeskŕho pŕedsednictvŕ.

Žebříčku témat dominoval vztah domácí politiky k evropskému předsednictví, včetně následků pádu vlády na pozici ČR jakožto předsednické země EU. Opomenut samozřejmě nebyl ani summit EU-USA. Dále se média zabývala řešením plynové krize, bojem proti protekcionismu a červnový summitem, tedy akcemi, v nichž byli Češi podle většiny novinářů a publicistů úspěšní. Kritiku sklidily neuspořádané domácí poměry, plastika Entropa či heslo Evropě to osladíme a také osoba českého prezidenta. Celkově nejednoznačného přijetí se stále dostávalo postupu našeho předsednictví během války v pásmu Gazy na přelomu roku. Jak je z grafu patrné, většina příspěvků se nesla v neutrálním či víceznačném tónu. Záporně pro nás vyzněl obraz v zahraničních médiích (iniciátorem byla především francouzská média). Kladné názory zazněly v článcích o průzkumech veřejného mínění a dá se říct, že i ve vyjádřeních zahraničních politiků o českém předsednictví.

Oproti mediálnímu obrazu slovinského předsednictví, ten český obsahoval více vyhraněných názorů, ať pozitivních či negativních. Dle mého názoru to nenaznačuje horší hodnocení českého oproti slovinskému předsednictví, jako spíše fakt, že domácí předsednictví patrně bylo českými médii hodnoceno s většími emocemi a zaujetím.

Závěr

Cílem práce bylo podat ucelený pohled na institut předsednictví, na jeho vznik a postupné formování během vývoje EU. Dále jak je předsednictví řízeno, jaké jsou jeho funkce a co je jeho náplní. Především ale popsat slovinské a české předsednictví, jak se obě země na tento náročný a prestižní úkol připravovaly, co se událo v průběhu jednotlivých předsednictví, jaké byly jejich priority a programy. Posléze jak jsou jejich výkony hodnoceny a zda se jim podařilo dosáhnout stanovených cílů. A na závěr obě uplynulá předsednictví porovnat.

Výchozí pozice obou zemí byly téměř srovnatelné, patří k menším zemím EU a vedení Unie se v rámci předsednictví zhostily poprvé. Slovinsko i Česká Republika kladly důraz na kvalitní administrativní provedení, spolupráci s členskými zeměmi a vyjednávání přijatelných kompromisů pro celou EU. K plnění vytyčených priorit přistupovaly svědomitě, s cílem uskutečnit vše co si předsevzaly. Jejich podobnost se ukázala i v oblasti historie, kde najdeme několik společných nebo podobných událostí či vzájemnou historickou provázanost obou zemí. V oblasti priorit se předsednictví v mnohé podobala. Obě se věnovala otázkám energie, v mezinárodních vztazích se zasazovala o prohloubení a vylepšení vztahů v rámci Unie i vztahů EU se třetími státy. Jak za slovinského tak českého předsednictví probíhala jednání s kandidátskými zeměmi. Stejný postoj zaujala i ohledně Lisabonské smlouvy.

Mohu si tak potvrdit domněnku z úvodu práce. Při rozboru a porovnání slovinského a českého předsednictví jsem našla více podobností než odlišných znaků. Tudíž uplynulá předsednictví se spíše podobají. Samozřejmě ale předsednictví nelze považovat za shodná. Za největší rozdíl mezi předsednictvími považuji politický vývoj v průběhu předsednictví. Zatímco na české straně panovala neschopnost politické shody, Slovinci si byli vědomi důležitosti jednotného vystupování a snažili se předsednictví vést bez větších politických rozepří. Nás, bohužel, tato událost výrazně negativně poznamenala. I při výběru loga předsednictví se každá země vydala jinou cestou. Slovinsko do něj promítlo i kousek sebe, nejvyšší slovinskou horu Triglav. Česko dostalo svého motta „Evropa bez bariér“ a je vyobrazeno na stejné úrovni jako ostatní členské země. V neposlední řadě se lišily náklady předsednictví, to české utratilo téměř jednou tolik co slovinské. Rozdíl byl nejspíš zapříčiněn neočekávanými výdaji

v průběhu českého předsednictví a svou roli mohl hrát i fakt, že Česká Republika má o pětinu více obyvatel než Slovinsko.

Evropská unie má složitou strukturu, není jednoduché zcela pochopit její fungování. Důsledkem komplikovaného pojetí je pak nesrozumitelnost a svým způsobem i nepřístupnost pro běžné občany členských zemí. Předsednictví mělo potenciál přilákat pozornost a přimět politiky, média i běžné občany, aby se Evropskou unií začali více zabývat, naučili se, jak funguje, aby si uvědomili, že i malé země mohou ovlivnit chod celé Unie, a pochopili tak postavení svých zemí v tomto uskupení, v případě ČR se jednalo i o příležitost, jak změnit skeptický pohled velké skupiny občanů na evropskou integraci. V neposlední řadě předsednictví umožnilo Slovinsku i České Republice se zviditelnit a více přiblížit ostatním členským zemím. Teoretické znalosti o předsednictví společně s následnou realitou byly i pro mne velkým přínosem a jsou motivací pro další studia Evropské unie.

Résumé

L'objectif de mon ouvrage intitulé "Une comparaison de la présidence tchèque et slovène de l'UE : préparation, conduite, résultats" est naturellement de donner un aperçu complet des deux présidences de l'UE, comment les deux pays ont procédé à cette tâche prestigieuse et difficile, ce qui s'est passé au cours de chaque présidence, puis la façon dont leurs performances sont évaluées et si les présidences ont atteint leurs objectifs.

Ces dernières années, la présidence du Conseil de l'UE représente un sujet intéressant et attrayant, ce qui m'a été confirmé durant la recherche des documents. Premièrement, je m'occupe de l'institution la plus importante pour la présidence, du Conseil de l'Union Européenne, de son développement historique, de la structure et la gestion à travers le Conseil à la prise de décision au sein du Conseil de l'UE.

Le chapitre suivant fournit une description générale de la présidence. Il comprend aussi les principes de base et les fonctions de la présidence et l'histoire de cet institut.

Il est aussi impossible d'oublier les changements institutionnels qui ont eu lieu après l'adoption du traité de Lisbonne. Celui-ci a été ratifié après l'exécution des présidences, néanmoins le traité a figuré parmi les principales priorités du programme des deux pays. Ce programme était principalement axé sur la signature réussie par tous les États membres. Les modifications qui sont apportées par le traité de Lisbonne sont nombreuses, pour le cadre de ce travail j'ai cité seulement les principaux changements et surtout ceux portant sur le thème de cet ouvrage, ou sur le Conseil de l'UE et la présidence.

Je me demandais aussi si les similitudes historiques entre les deux pays ont des influences à la conduite de la présidence. Pendant le développement historique de la République tchèque et de la Slovaquie, on trouve plusieurs similitudes. Aucun des deux pays, cependant, à mon avis, n'est affecté par le régime communiste, mais plutôt ils sont en mesure de s'intégrer avec succès dans l'Union européenne. En outre, ils ont une langue similaire et bien sûr la République tchèque et la Slovaquie collaborent dans le domaine de l'économie, ils ont des activités commerciales conjointes.

Les présidences particulières présentent la partie principale de cet ouvrage. La République tchèque et la Slovénie sont les premiers pays parmi les nouveaux pays membres de l'UE à avoir présidé le Conseil de l'UE. La Slovénie et la République tchèque sont données comme exemples de succès de nouveaux membres. Ils sont décrits comme des exemples d'intégrations réussies dans l'Union européenne et font partie des pays économiquement les plus prospères des nouveaux pays membres.

Parmi les priorités de la présidence slovène, en raison de la proximité géographique, appartiennent les relations avec les Balkans occidentaux et l'élargissement futur de l'UE, la ratification du traité de Lisbonne par tous les États membres avant les élections européennes de Juin 2009, ainsi que l'énergie et le changement climatique. Aussi la présidence a soutenu la coopération culturelle dans le cadre de l'Année européenne du dialogue interculturel. L'énergie, l'économie et de l'Europe et le monde constituent les principales priorités de la présidence tchèque, a résumé l'abréviation «3E». En outre, la présidence tchèque se concentrait sur la protection du climat et la ratification du traité de Lisbonne. Durant les deux présidences des événements inattendus se sont passés. Les deux pays ont réagi à la crise économique mondiale par un certain nombre de mesures. En outre, ils ont dû faire face à des situations de conflit dans le monde et la présidence tchèque a été frappée par des désaccords politiques.

En raison des facteurs énumérés on peut supposer que les présidences passées sont ressemblantes. Pendant l'élaboration de mon ouvrage, j'ai confirmé cette déclaration. Les positions initiales des deux pays sont comparables, ils font partie des pays de l'UE les plus petits et assument la présidence de l'UE pour la première fois. Les deux pays ont commencé une préparation intensive de trois ans environ avant la présidence. Dans une analyse des priorités des deux pays, j'ai rencontré un certain nombre de thèmes communs ou des caractéristiques similaires, Les deux présidences n'ont pas imposé d'objectifs déraisonnables, mais des objectifs à long terme avec des bénéfices dans toute l'UE. Elles ont choisi des thèmes non-conflituels, mettant l'accent sur la performance administrative solide. Elles ont essayé de répondre aux priorités fixées en toute conscience. Les évaluations suivantes des deux présidences sont plus ou moins positives. Mais certainement les présidences ne peuvent pas être considérées comme identiques.

La présidence de l'UE a permis à la Slovaquie et la République tchèque de devenir plus visibles et plus proches des autres pays membres, et notamment a approché la structure complexe de l'UE et de ses citoyens. La connaissance théorique de la Présidence, en collaboration avec la réalité ultérieure a également été un grand apport pour moi et une motivation pour l'étude de l'Union européenne suivante.

Česko-francouzský glosář

Do glosáře jsem zařadila nejdůležitější výrazy, které souvisí s tématem práce. Všeobecně známé překlady výrazů jako Evropská unie apod. jsem neuváděla. Výrazy jsou řazeny abecedně.

Evropská politická spolupráce	Coopération politique européenne
generální sekretariát	secrétariat général
Charta základních lidských práv a svobod	Charte des droits fondamentaux et des libertés
institucionální reformy	réformes institutionnelles
irské záruky	garanties irlandaise
jednomyslnost	unanimité
Jednotný evropský akt	Acte unique européen
komparace	comparaison
konkurenceschopnost	compétitivité
kvalifikovaná většina	majorité qualifiée
Lisabonská smlouva	Traité de Lisbonne
mediální obraz předsednictví	image/reflet de la présidence dans les médias
náměstek	adjoint
nařízení	règlements
nestrannost mandátu	impartialité d'un mandat
princip odbornosti	compétences
priority	priorités
program tria předsednictví	programme du trio présidentiel
prostá většina	majorité simple
průběh	déroulement

Předseda Evropské rady	Président du Conseil européen
předsednictví	présidence
příprava	préparation professionnelle
Rada pro dopravu, telekomunikaci a energetiku	Conseil de l'UE du transports, des télécommunications et de l'énergie
Rada pro ekonomické a finanční záležitosti	Conseil de l'UE des affaires économiques et financières
Rada pro justici a vnitřní věci	Conseil de l'UE de la justice et des affaires intérieures
Rada pro konkurenceschopnost	Conseil de l'UE de la compétitivité
Rada pro všeobecné záležitosti	Conseil de l'UE des affaires générales
Rada pro vzdělávání, mládež a kulturu	Conseil de l'UE de l'éducation, de la jeunesse et de la culture
Rada pro zahraniční věci	Conseil de l'UE des affaires étrangères
Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdravotnictví a ochranu spotřebitele	Conseil de l'UE de l'emploi, de la politique sociale, de la santé et des consommateurs
Rada pro zemědělství a rybolov	Conseil de l'UE de l'agriculture et de la pêche
Rada pro životní prostředí	Conseil de l'UE de l'environnement
ratifikace	ratification
rotační princip	rotation de la présidence
Římské smlouvy	Traités de Rome
Smlouva o evropském společenství uhlí a oceli	Traité de la communauté européenne du charbon et de l'acier
směrnice	directives
světová hospodářská krize	crise financière mondiale
system transevropských sítí	RTE Système
výsledky/hodnocení	résultats/évaluation

Vysoký představitel pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku	Haut représentant de l'Union européenne pour les affaires étrangères et la politique de sécurité
zakládající smlouvy	traités fondateurs

Přílohy:

1. Logo slovinského předsednictví

2. Logo českého předsednictví

Tabulka č. 1: Rozdělení hlasů mezi členské státy

Německo, Francie, Itálie, Velká Británie	29
Španělsko, Polsko	27
Rumunsko	14
Nizozemsko	13
Belgie, Česká republika, Řecko, Maďarsko, Portugalsko	12
Rakousko, Švédsko, Bulharsko	10
Dánsko, Irsko, Litva, Slovensko, Finsko	7
Kypr, Estonsko, Lotyšsko, Lucembursko, Slovinsko	4
Malta	3
CELKEM	345

Zdroj: <http://www.consilium.europa.eu/showPage.aspx?id=348&lang=CS>

Tabulka 2: Předsednické trojice od roku 2007 do roku 2020

Časové období	Předsedající země
1/2007 - 6/2008	Německo, Portugalsko, Slovinsko
7/2008 - 12/2009	Francie, Česká republika, Švédsko
1/2010 - 6/2011	Španělsko, Belgie, Maďarsko
7/2011 - 12/2012	Polsko, Dánsko, Kypr
1/2013 - 6/2014	Irsko, Litva, Řecko
7/2014 - 12/2015	Itálie, Lotyšsko, Lucembursko
1/2016 - 6/2017	Nizozemí, Slovensko, Malta
7/2017 - 12/2018	Velká Británie, Estonsko, Bulharsko
1/2019 - 6/2020	Rakousko, Rumunsko, Finsko

Zdroj: Petr Kaniok. *Předsednictví Rady EU. Příběh půlstoletí*, s. 40.

Tabulka 3: Pořadí předsedajících zemí EHS, později EU, a jejich představitelů v letech 1958 až 2008

Časové období	Předsedající země	Osobnost
1. pol. 1958	Belgie	Larock
2. pol. 1958	Německo	Balke
1. pol. 1959	Francie	Couve deMurville
2. pol. 1959	Itálie	Pella
1. pol. 1960	Lucembursko	Schaus
2. pol. 1960	Nizozemí Luns	Luns
1. pol. 1961	Belgie	Spaak
2. pol. 1961	Německo	Shroeder
1. pol. 1962	Francie	Couve de Murville
2. pol. 1962	Itálie	Colombo
1. pol. 1963	Lucembursko	Schaus
2. pol. 1963	Nizozemí	Luns
1. pol. 1964	Belgie	Fayat
2. pol. 1964	Německo	Schroeder
1. pol. 1965	Francie	Couve de Murville
2. pol. 1965	Itálie	Fanfani
1. pol. 1966	Lucembursko	Werner
2. pol. 1966	Nizozemí	Biesheuvel
1. pol. 1967	Belgie	Van Elslande
2. pol. 1967	Německo	Brandt
1. pol. 1968	Francie	Couve de Murville
2. pol. 1968	Itálie	Medici
1. pol. 1969	Lucembursko	Gregoire
2. pol. 1969	Nizozemí	Luns
1. pol. 1970	Belgie	Harmel
2. pol. 1970	Německo	Scheel
1. pol. 1971	Francie	Schuman
2. pol. 1971	Itálie	Moro
1. pol. 1972	Lucembursko	Thorn
2. pol. 1972	Nizozemí	Schmelzer
1. pol. 1973	Belgie	Harmel
2. pol. 1973	Dánkso	Norgaard
1. pol. 1974	Německo	Scheel
2. pol. 1974	Francie	Sauvagnargues
1. pol. 1975	Irsko	Fitzgerald
2. pol. 1975	Itálie	Rumor
1. pol. 1976	Lucembursko	Thorn
2. pol. 1976	Nizozemí	Van der Stoel
1. pol. 1977	Velká Británie	Crosland, pak Owen
2. pol. 1977	Belgie	Simonet
1. pol. 1978	Dánsko	Andersen
2. pol. 1978	Německo	Genscher

1. pol. 1979	Francie	François-Poncet
2. pol. 1979	Irsko	Lynch
1. pol. 1980	Itálie	Ruffini
2. pol. 1980	Lucembursko	Flesh
1. pol. 1981	Nizozemí	Van der Klaauw
2. pol. 1981	Velká Británie	Carrington
1. pol. 1982	Belgie	Tindemans
2. pol. 1982	Dánsko	Ellemann-Jensen
1. pol. 1983	Německo	Genscher
2. pol. 1983	Řecko	Varfis
1. pol. 1984	Francie	Dumas
2. pol. 1984	Irsko	Barry
1. pol. 1985	Itálie	Andreotti
2. pol. 1985	Lucembursk	Poos
1. pol. 1986	Nizozemí	Van den Broek
2. pol. 1986	Velká Británie	Howe
1. pol. 1987	Belgie	Tindemans
2. pol. 1987	Dánsko	Ellemann-Jensen
1. pol. 1988	Německo	Genscher
2. pol. 1988	Řecko	Pangalos
1. pol. 1989	Španělsko	Fernández Ordóñez
2. pol. 1989	Francie	Dumas
1. pol. 1990	Irsko	Collins
2. pol. 1990	Itálie	Michelis
1. pol. 1991	Lucembursko	Poos
2. pol. 1991	Nizozemí	Van den Broek
1. pol. 1992	Portugalsko	de Deus Pinheiro
2. pol. 1992	Velká Británie	Hurd
1. pol. 1993	Dánsko	Rasmussen
2. pol. 1993	Belgie	Claes
1. pol. 1994	Řecko	Papoulias
2. pol. 1994	Německo	Kinkel
1. pol. 1995	Francie	Juppé
2. pol. 1995	Španělsko	Solana
1. pol. 1996	Itálie	Dini
2. pol. 1996	Irsko	Spring
1. pol. 1997	Nizozemí	Van Mierlo
2. pol. 1997	Lucembursko	Poos
1. pol. 1998	Velká Británie	Cook
1. pol. 1998	Rakousko	Schüssel
1. pol. 1999	Německo	Fischer
2. pol. 1999	Finsko	Halonen
1. pol. 2000	Portugalsko	Gama
2. pol. 2000	Francie	Védrine
1. pol. 2001	Švédsko	Lindh
2. pol. 2001	Belgie	Michel

1. pol. 2002	Španělsko	Piqué i Camps
2. pol. 2002	Dánsko	Moller
1. pol. 2003	Řecko	Papandreou
2. pol. 2003	Itálie	Frattini
1. pol. 2004	Irsko	Cowen
2. pol. 2004	Nizozemí	Bot
1. pol. 2005	Lucembursko	Asselborn
2. pol. 2005	Velká Británie	Blair
1. pol. 2006	Rakousko	Schüssel
2. pol. 2006	Finsko	Halonen
1. pol. 2007	Německo	Merkel
2. pol. 2007	Portugalsko	Sócrates
1. pol. 2008	Slovinsko	Janez Janša
2. pol. 2008	Francie	Sarkozy

Zdroj: www.euroskop.cz/gallery/8/2618-poradi_predsednictvi_1958_2008.doc

Literatura

Knižní publikace:

ABRHÁM J., ZEMANOVÁ Š.: Politické aspekty prosazování ekonomických priorit českého předsednictví v Radě EU. Vysoká škola ekonomická v Praze, 2009. ISSN 1802-6591

BRUNCLÍK M., KLÍČ Z.: Z periferie do centra Evropy; 20 let vývoje vztahu ČR k EU. Praha, CEVRO Institut, 2009. ISBN 978-80-87125-07-6

FIALA P., PITROVÁ M.: Evropská unie. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2003. ISBN 80-7325-015-2

HOUSKOVÁ H., PODLEŠÁK J.: České a slovenské dějiny v letech 1900 až 1989. Pedagogická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, katedra filozofie a sociologie, 1994.

KANIOK P.: Předsednictví Rady EU: příběh půlstoletí. Brno: Mezinárodní politologický ústav, 2008. ISBN 978-80-210-4765-5

PITROVÁ M., KANIOK P.: Česká politika v Evropské unii. Evropský integrační proces a zájmy České republiky. Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity (IIPS), 2006. ISBN 978-80-210-4765-5.

POTUŽNÍK J. F.: Mirek Topolánek -Sto dní v čele Evropy. Praha, WWA photo s.r.o., 2009. ISBN 978-80-903963-5-7

ZBÍRAL R.: Institucionální rámec EU: právně-politologický pohled. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-682-2

České předsednictví EU 2009, otázky a odpovědi. Praha, odbor komunikace, Sekce pro předsednictví Úřadu vlády ČR, 2008.

Sborník z konference, Předsednictví České republiky v Radě EU. Praha, IREAS, 2008. ISBN 978-80-86684-54-3

Regiopa, Odras českého evropského předsednictví v regionech. Praha, PP Agency s.r.o., 2009.

Vše, co jste chtěli vědět o českém předsednictví. Praha, Úřad vlády ČR, 2009. ISBN 978-80-87041-75-8

Internetové zdroje:

CHALUPOVÁ A.: Předsednictví malého státu – výhoda nebo překážka? Dostupné na

<http://www.euractiv.cz/ceske-predsednictvi/analyza/predsednictvi-maleho-statu--vyhodanebo-prekazka>

PITROVÁ M., KANIOK P.: *Předsednictví: vrcholem rad v EU* in Česká politika v Evropské Unii. Dostupné na

http://www.euroskop.cz/gallery/6/1829politologicky_ustav.pdf

Akty přijaté během českého předsednictví. Dostupné na

www.eu2009.cz/scripts/file.php?down=yes&id=56341

Lisabonská smlouva. Dostupné na <http://www.lisabonska-smlouva.eu/>

Mediální analýza předsednictví. Dostupné na www.mediainfo.cz/sekce/356.html

Minimum o předsednictví. Dostupné na <http://iss-edu.cz/eurion/kurz/index.htm>

Osmnáctiměsíční program německého, portugalského a slovinského předsednictví.

Dostupné na <http://web.mvcr.cz/archiv2008/eunie/predsednictvi/st17079cs06.pdf>

Osmnáctiměsíční program francouzského, českého a švédského předsednictví.

Dostupné na <http://www.mvcr.cz/clanek/spolecny-program-francouzskeho-ceskeho-a-svedskeho-predsednictvi.aspx>

Výsledky českého předsednictví. Dostupné na www.eu2009.cz/cz/czech.../zavery-predsednictvi-24391/

Výsledky slovinského předsednictví dostupné na

http://www.eu2008.si/fr/News_and_Documents/download_docs/June/0630dosezki.pdf

České stránky s evropskou tematikou Euroskop. www.euroskop.cz

Český internetový deník Aktuálně. www.aktualne.cz

Internetová verze deníku E15. www.e15.cz

Oficiální stránky českého předsednictví v Radě EU. www.eu2009.cz

Oficiální stránky slovinského předsednictví v Radě EU. www.eu2009.si

http://cs.wikipedia.org/wiki/Dějiny_Slovinska,

<http://www.historyofnations.net/europe/slovenia.html> www.ct24.cz/ceske-predsednictvi/

www.businessinfo.cz

měsíčník eu aktualit www.csas.cz/banka/appmanager/portal/banka?

ec.europa.eu/publications/booklets/eu_glance/60/index_cs.htm

www.mvcr.cz/clanek/staveli-jsme-na-pevných-zakladech.aspx

http://europa.eu/lisbon_treaty/glance/index_cs.htm